Гос. Пуб. Биб-ка Уз.С.С.Р.

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 33 (6009) | 10 лютага 1938 г., чацвер | ЦАНА 10 КАП.

«СЁННЯ Ў НУМАРЫ:»

ПЕРАДАВЫЯ АРТЫКУЛЫ:

Геніяльны дакумент комунізма.

Ганаровыя задачы будаўнікоў.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб узнагароджанні тав. Пятроўскага Г. І. ордэнам Леніна.

Паведамленне ТАСС.

Вялікія справы незабыўных дзён.

Аб оргмасавых мерапрыемствах у сувязі з трэцяй гадавінай пастановы 2-га ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў аб арганізацыі ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. (Пастанова выстаўкачнага камітэта БССР).

АРТЫКУЛЫ:

А. Зарэцкі — Першы праграмны дакумент комунізма.

І. Чарняўскі — Марксізм і сялянства.

Т. Захараў — Чырвоныя партызаны ў барацьбе з японскімі інтэрвентамі.

І. С. Паліцын — Беспартыйныя актывісты вылучаны на адказную работу.

Ф. Ц. Ус — Вораг адчуе казачую сілу.

А. Дэмбо — Піяніст Якаў Фліер.

І. Тагер — Рэнтгенаўскія прамені.

ЗА РУБЯЖОМ:

Лідэры соцыялістаў зрываюць аб'яднанне соцыялістычнай і комуністычнай партый Францыі. — Ваенныя дзеянні ў Кітаі. — На франтах у Іспаніі. — Заява генерала Міяха. — Новы законапраект аб выбарах у муніцыпалітэты Польшчы. — Новы выбух на ваенных заводах у Сены.

ГАНАРОВЫЯ ЗАДАЧЫ БУДАЎНІКОЎ

За годы двух сталінскіх пяцігодак у нашай краіне ажыццёўлена вялізная праграма будаўніцтва. У народную гаспадарку ўкладзены дзесяткі мільярдаў рублёў. Выраслі буйнейшыя гіганты індустрыі, пракладзены тысячы новых кіламетраў чыгункі, нязмерна пашырылася комунальная і жыллёвая гаспадарка. У лічбах росту капіталаўкладанняў ярка выражан уздым матэрыяльнай базы соцыялістычнага грамадства.

Совецкі Саюз самая магутная краіна ў свеце. Апранутая ў бетон і сталь, наша радзіма стала непрыступнай крэпасцю соцыялізма.

Совецкая Беларусь таксама ганарыцца сваімі выдатнымі фабрыкамі і заводамі, многія з якіх маюць агульнасаюзнае значэнне. На былых пустырах і балотах зараз узвышаюцца магутныя прадпрыемствы, аснашчоныя навейшай тэхнікай: гомельскі шклозавод імя Сталіна, магілеўская шаўковая фабрыка, Аўтарэмзавод, віцебскія фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі», імя КІМ і інш.

З кожным годам растуць асігнаванні на новае капітальнае будаўніцтва. На адзін толькі 1937 год урадам было адпушчана на гэту мэту 157,6 мільёна рублёў. Аднак будаўнічыя арганізацыі сістэматычна не асвойваюць вызначаемыя сродкі. У 1937 годзе, напрыклад, план будаўніцтва выканан толькі на 80 проц. Рад буйнейшых аб'ектаў (Аршанскі ільнакамбінат і інш.) своечасова не здадзены ў эксплаатацыю і зараз яшчэ не закончаны.

Нямала тут нашкодзілі і ворагі народа. Агідныя трацкісцка-бухарынскія агенты фашызма нанеслі велізарныя страты народнай гаспадарцы. Яны распылялі сродкі, адпускаемыя на капітальнае будаўніцтва, амяртвлялі капітал, расцягвалі тэрміны ўводу ў эксплаатацыю важнейшых аб'ектаў, стваралі разрыў паміж водпускам грашовых сродкаў і забеспячэннем будаўніцтва неабходнымі матэрыяламі, складалі шкодніцкія праекты і каштарысы, словам — рабілі ўсё, каб затармазіць ход будаўніцтва. Гэта подлая банда ворагаў і шпіёнаў выкрыта і разгромлена. Але трэба сказаць, што ліквідацыя вынікаў іх агіднай дзейнасці праходзіць вельмі слаба.

Да гэтага часу Дзяржплан БССР не знішчыў разрыву паміж адпускаемымі сродкамі і фондамі будаўнічых матэрыялаў.

Працягваецца і сістэма някомплекснага праектавання будаўнічых аб'ектаў. Яно заключаецца ў тым, што асобныя праектныя работы — адной і тойжа будоўлі — выконваюцца рознымі арганізацыямі. У рэзультаце няўзгодненасці паміж гэтымі арганізацыямі, атрымліваецца неадпаведнасць паміж праектамі.

Прайшло ўжо 5 тыдняў новага года, але, як не дзіўна, на будоўлях пануе нічым неапраўдальны спакой. Адцяжка зацверджання каштарысаў па новаму будаўніцтву ўнесла нездаровыя настроі сярод кіраўнікоў будаўнічых арганізацый. Белпрамбудтрэст, Белкомунбудтрэст зусім спынілі работы і не праводзяць іх нават на пераходзячых будоўлях. Не арганізавана загатоўка і тых будаўнічых матэрыялаў, якіх зараз ёсць у дастатку. На цагельных заводах, напрыклад, накапілася каля 70 мільёнаў цаглін. Усе пляцоўкі загружаны гатовай прадукцыяй, парушаючы нармальную работу, а будаўнікі не скарыстоўваюць вельмі спрыючае надвор'е для падвозкі цэглы да месца пабудоў.

Наглядаецца зусім недапушчальнае з'явішча, калі будаўнічыя арганізацыі звальняюць пераважную частку кваліфікаваных рабочых. Менбуд, напрыклад, зволіў за апошні час каля 600 чалавек. А праз некалькі тыдняў яму будзе патрэбна больш тысячы рабочых. Кіраўнікі трэста (дырэктар т. Голубаў), відаць, не задумваліся над гэтым пытаннем. Між тым вядома, што недахоп кадраў з'яўляўся на працягу апошніх год адным з асноўных тармазоў у выкананні плана будаўніцтва.

Да гэтага часу існуе надзвычайная блытаніна ў аплаце працы. Расцэнкі на адну і тую-ж работу ў Белпрамбудтрэсце, Белкомунбудзе і Менбудзе розныя. Тое-ж самае з зарплатай інжынераў і тэхнікаў. З гэтым нездаровым з'явішчам мірацца наркаматы і профсаюзныя арганізацыі, яны нічога не робяць для таго, каб навесці парадак у сістэме зарплаты.

Наркаматы асветы і аховы здароўя да гэтага часу не маюць праектаў і каштарысаў на свае аб'екты будаўніцтва. Гэта зрывае пачатак будаўнічых работ. І такое становішча нікога не турбуе.

У гістарычнай пастанове СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 11 лютага 1936 года «Аб паляпшэнні будаўнічай справы і аб патаненні будаўніцтва» партыя і ўрад патрабавалі стварэння сапраўднай будаўнічай індустрыі, ліквідацыі саматужніцтва і партызаншчыны, павышэння прадукцыйнасці працы і зніжэння сабекошту будаўніцтва, замацавання пастаянных кадраў рабочых, без якіх немагчыма асвоіць машыны і механізмы.

Гэтыя важнейшыя рашэнні да гэтай пары не выкананы. Сезоннасць будаўніцтва не ліквідавана, — з наступленнем зімы фактычна згортваюцца работы. Сабекошт перавышае ўсе планавыя намёткі. Наяўны парк механізмаў скарыстоўваецца ў зусім нязначнай меры.

У гэтым годзе праграма будаўніцтва павялічваецца больш чым на 40 проц. у параўнанні з 1937 годам. У першым годзе трэцяй пяцігодкі будаўнікі павінны рэзка павысіць якасць работы. Пара пакончыць з разбазарваннем сотняў тысяч рублёў на розныя пераробкі, перапраектаванне, перавыдатак каштарысаў і т. д. Нельга цярпець больш разгільдзяйства, расхлябанасці, злачынных адносін да выканання дзяржаўнага задання. На будоўлях павінна быць уведзена найстражэйшая адказнасць за выкананне работ, пачынаючы ад закладкі фундамента да здачы ключоў. Трэба пакончыць з буйнейшымі недахопамі, якія моцна ўкараніліся ў будаўнікоў.

Ці-ж не ганьба для кіраўнікоў будаўнічых арганізацый, што яны паразгублялі сваіх лепшых людзей, што на будаўнічых пляцоўках не чутна голасу стаханаўцаў? Арганізацыя стаханаўскага руху, выхаванне новых кадраў энтузіястаў соцыялістычнай прадукцыйнасці працы не наладжана. А не такжа даўно рэкорды нашых каменшчыкаў — Дворкіна, Рубінсона і іншых — славіліся па ўсяму Саюзу.

Пара гаспадарнікам, партыйным і профсаюзным арганізацыям будоўляў па-сапраўднаму ўзначаліць выдатнейшы стаханаўскі рух. Без гэтай важнейшай умовы нельга гаварыць аб сур'ёзнай большэвіцкай перабудове.

Будаўніцтва церпіць вельмі многа ад нізкаякаснага будаўнічага матэрыялу. Апрача таго, рад матэрыялаў (метлахскія пліткі, розныя дэталі сантэхнічнага абсталявання) прыходзіцца завозіць з іншых абласцей і рэспублік. Між тым, у БССР ёсць усе магчымасці для арганізацыі іх вытворчасці на месцы. Напрыклад, як паказалі вопыты, з фаніпальскай гліны (пад Менскам) можна арганізаваць вытворчасць абліцовачных матэрыялаў. У БССР ёсць магчымасць наладзіць і выраб розных дэфіцытных дэталей для сантэхнічнага абсталявання. Наркаммясцпром павінен грунтоўна вывучыць гэтае пытанне і стварыць на базе мясцовай сыравіны вытворчасць матэрыялаў, у якіх адчуваецца асаблівая патрэба.

Будаўнікам даручана адказная і ганаровая задача. Ад іх работы — своечасовага ўводу ў эксплаатацыю соцыялістычных прадпрыемстваў, культурнабытавых устаноў залежыць далейшы рост добрабыту працоўных мас, росквіт нашай рэспублікі.

Справа гонару арміі будаўнікоў — ліквідаваць сваё адставанне, выйсці на перадавыя пазіцыі соцыялістычнага будаўніцтва!

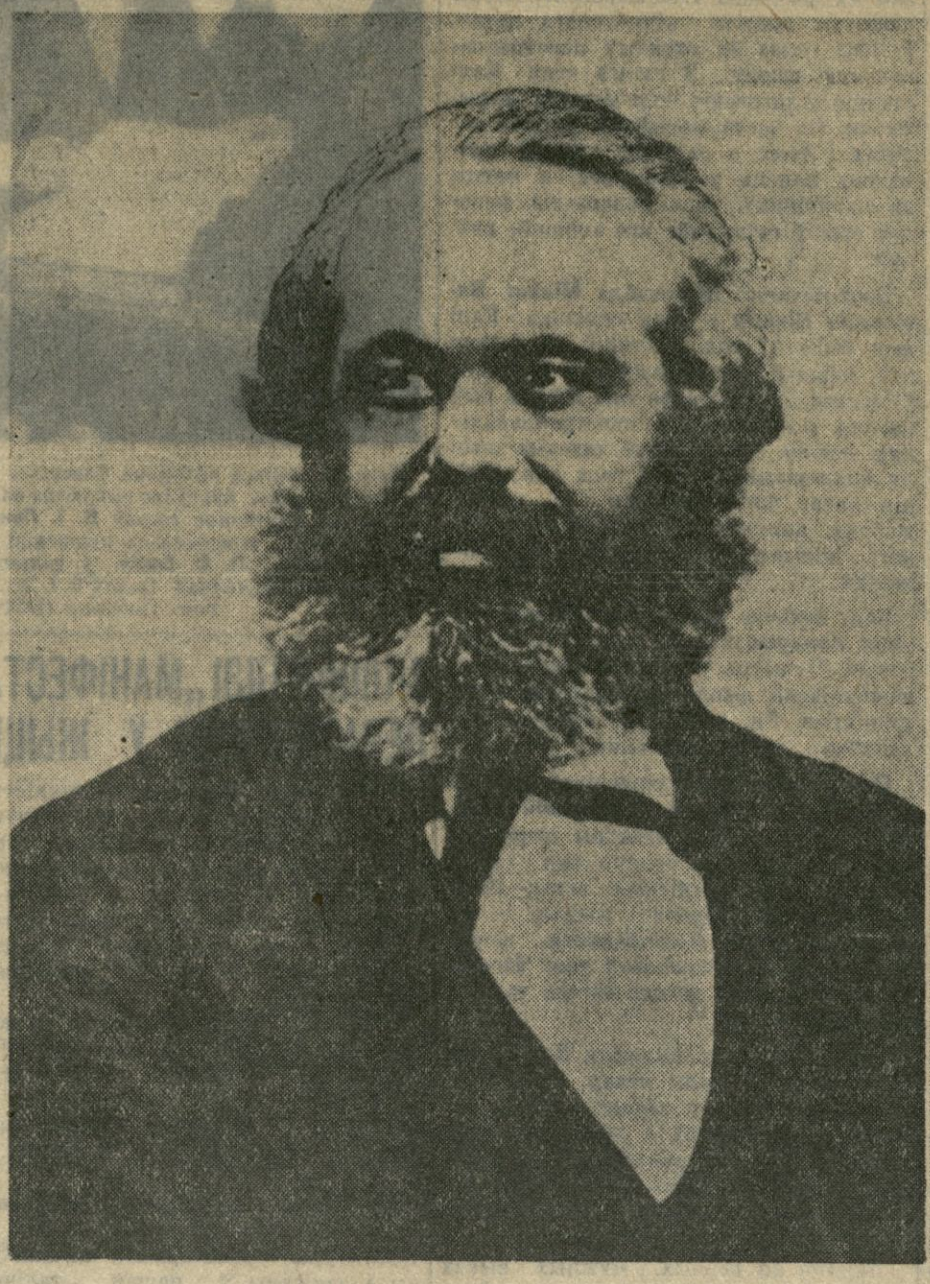

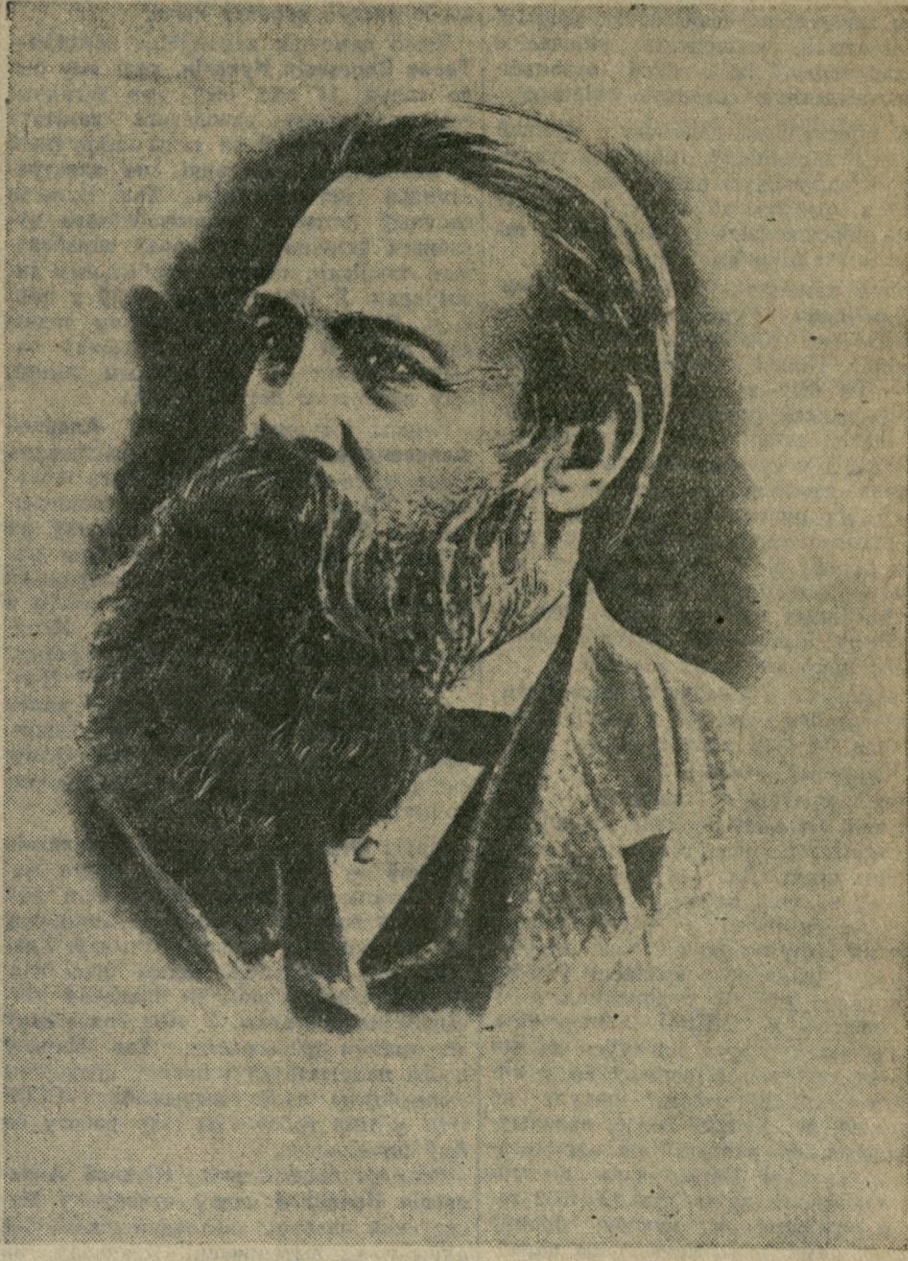

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
АБ УЗНАГАРОДЖАННІ тав. ПЯТРОЎСКАГА Г. І. ОРДЭНАМ ЛЕНІНА

У сувязі з шасцідзесяцігоддзем Старшыні Усеукраінскага Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта тав. ПЯТРОЎСКАГА Г. І. і прымаючы пад увагу яго выдатныя заслугі перад рабочым класам і сялянствам, узнагарадзіць тав. ПЯТРОЎСКАГА Грыгорыя Іванавіча ОРДЭНАМ ЛЕНІНА.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
8 лютага 1938 г.

ВЯЛІКІЯ СПРАВЫ НЕЗАБЫЎНЫХ ДЗЁН

Звыш паўтара мільёна спраў з гістарычнымі дакументамі сабрана ў Цэнтральным архіве Чырвонай Арміі.

Баявыя загады, перагаворы па прамому проваду, аператыўныя зводкі, разведчыя данясенні, шыфраваныя тэлеграмы, указанні аб перамяшчэннях і фармаваннях часцей, дакументы асабістага складу чырвонагвардзейскіх атрадаў і часцей Чырвонай Арміі, — усё гэта напамінае нам аб мінуўшых днях герачнай барацьбы на франтах грамадзянскай вайны.

У шматлікіх дакументах адлюстравана кіруючая роля нашай партыі ў справе арганізацыі Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і ў кіраўніцтве яе баявымі дзеяннямі.

Сотні гістарычных дакументаў звязаны непасрэдна з баявой дзейнасцю таварыша Сталіна на франтах грамадзянскай вайны.

Вось загад за подпісам таварыша Сталіна ад 23 чэрвеня 1918 года аб аб'яднанні ўсіх часцей Царыцынскага фронта пад камандаваннем таварыша Варашылава: «Усе астаўшыяся часці былых III і V армій, часці былой арміі Царыцынскага фронта і часці, сфармаваныя з насельніцтва Марозаўскай і Данецкай акруг, аб'яднаць у адну групу, камандуючым якой прызначаецца былы камандуючы V арміяй тав. Клімент Ефрэмавіч Варашылаў. Усім названым вышэй вайсковым часцям надалей іменавацца «Групай Варашылава».

Есць шмат гістарычных дакументаў, падпісаных таварышамі Леніным і Сталіным. Арыгіналы гэтых дакументаў захоўваюцца ў асаблівых сейфах.

Вялікая колькасць дакументаў сустракаецца за подпісамі таварышаў Варашылава, Фрунзе, Кірава, Орджанікідзе, Блюхера, Будзённага і іншых слаўных палкаводцаў нашай Чырвонай Арміі.

Вось тэлеграма таварыша Фрунзе, падпісаная ім 15 лістапада 1920 года ў горадзе Мелітопалі:

«Сёння нашы часці ўступілі ў Севастопаль. Магутнымі ўдарамі чырвоных палкоў расціснута канчаткова паўднёва-руская контррэвалюцыя. Змучанай краіне адкрываецца магчымасць прыступіць да залечвання ран, нанесеных імперыялістычнай і грамадзянскай вайной...»

Вось кароткі загад тав. Блюхера, падпісаны ім 5 лютага 1922 года на станцыі Біра (Далёка-Усходні край). Чотка, па-ваеннаму ён вызначае задачы:

«Для перамагання штучных перашкод пры ўзяцці Валачаеўкі загадваю:

1. Зводнай стралковай брыгадзе сфармаваць штурмавыя ўзводы, якія звесці ў штурмавыя калоны, маючыя задачы прарыву загарод.

2. Штурмавыя калоны ў поўнай меры забяспечыць гранатамі, нажніцамі, кошмамі і сякерамі.

3. Артылерыі па магчымасці разбурыць загароды і прабіць праходы».

Побач — аператыўная зводка, у якой гаворыцца аб узяцці Валачаеўкі.

ЛІДЭРЫ СОЦЫЯЛІСТАЎ ЗРЫВАЮЦЬ АБ'ЯДНАННЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ І КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫЙ ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 8 лютага. (БЕЛТА). Газета «Юманітэ» публікуе артыкул члена Палітбюро ЦК компартыі Францыі Жака Дзюкло па пытаннях аб'яднання комуністычнай і соцыялістычнай партый Францыі.

Дзюкло напамінае, што компартыя прыняла ўсе ўмовы аб'яднання, прапанаваныя з'ездам соцыялістычнай партыі ў Марселі ў ліпені мінулага года. Не гледзячы на гэта, указвае Дзюкло, кіраўніцтва соцыялістычнай партыі робіць манеўры, накіраваныя супроць адзінства, і канчаткова перарвала перагаворы ў камісіі па аб'яднанню. Гэта дае магчымасць аб'яднанням прадпрыемцаў узмацніць наступленне на рабочыя масы, заахвочвае фашыстаў у іх змоўніцкай і тэрарыстычнай дзейнасці і падвяргае народны фронт нападкам з боку яго ворагаў.

Аналізуючы апошні міністэрскі крызіс, накіраваны супроць народнага фронта, Дзюкло сцвярджае, што, калі-б у Францыі соцыялістычнай партыяй былі зроблены такія-ж намаганні, як комуністычнай партыяй, то ў краіне цяпер быў-бы ўрад, склад якога адпавядаў-бы рэзультатам народнага галасавання. Калі-б існавала аб'яднаная партыя, то ніхто-б не змог перашкодзіць утварэнню сапраўднага ўрада адзінага фронта. Дзюкло падкрэслівае, што, наперакор кіраўніцтву соцыялістычнай партыі, у многіх мясцовых арганізацыях соцыялісты і комуністы прадаўжаюць перагаворы аб аб'яднанні. Дзюкло прапануе неадкладна аднавіць агульныя перагаворы аб арганізацыйным адзінстве комуністычнай і соцыялістычнай партый, каб выканаць патрабаванні народных мас.

ГЕНІЯЛЬНЫ ДАКУМЕНТ КОМУНІЗМА

90 год таму назад вышаў у свет геніяльны праграмны дакумент комунізма — «Маніфест Комуністычнай партыі».

У гэтым выдатнейшым творы, напісаным Марксам і Энгельсам, яшчэ за 70 год да перамогі Вялікай Пролетарскай соцыялістычнай рэволюцыі дадзен глыбока навуковы аналіз немінучасці знішчэння капіталістычнага ладу, са здзіўляючай дакладнасцю вызначаны асноўныя задачы пролетарскай рэволюцыі і дыктатуры пролетарыята. У гэтым дакуменце ўпершыню выкладзена марксісцкае вучэнне аб тым, як перамагчы буржуазію і знішчыць капіталістычнае панаванне.

«Маніфест Комуністычнай партыі» навукова абгрунтаваў вучэнне аб сусветна-гістарычнай ролі, якую павінен выканаць пролетарыят, «падняцца першымі на рэволюцыйную барацьбу супроць капіталізма, аб'яднаць вакол сябе ў гэтай барацьбе ўсіх працоўных і эксплаатуемых». **(В. І. Ленін,** т. XXIII, стар. 276).

Уладзімір Ільіч Ленін — найвялікшы прадаўжальнік Маркса і Энгельса — паказаў вялікае рэволюцыйнае значэнне і глыбокі тэарэтычны змест гэтага буйнейшага дакумента. Яшчэ ў 1914 годзе Ленін пісаў:

«У гэтым творы з геніяльнай яснасцю і яркасцю абрысавана новае светасузіранне, паслядоўны матэрыялізм, ахапляючы і галіну соцыяльнага жыцця, дыялектыка, як найбольш усебаковае і глыбокае вучэнне аб развіцці, тэорыя класавай барацьбы, і сусветна-гістарычнай рэволюцыйнай ролі пролетарыята, творца новага, комуністычнага грамадства». **(В. І. Ленін,** т. XVIII, стар. 6).

Ленін і Сталін, базуючыся на марксавай тэорыі, распрацавалі стройнае вучэнне аб партыі рабочага класа, яе месцы ў сістэме дыктатуры пролетарыята, яны арганізавалі партыю большэвікоў, якая з першых-жа дзён абвясціла сябе пераемніцай «Саюза комуністаў» і прадаўжальніцай справы «Маніфеста Комуністычнай партыі».

Партыя комуністаў, пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна, правяла рабочы клас і працоўнае сялянства народаў Расіі праз тры рэволюцыі і прывяла іх да першай фазы комунізма — соцыялізма. Соцыялізм у СССР перамог канчаткова і беспаваротна. Народы многанацыянальнага Совецкага Саюза, пад кіраўніцтвам мудрага і любімага правадыра народаў таварыша Сталіна, пад сцягам марксізма-ленінізма, ідуць наперад да комунізма.

Ленін і Сталін творча ўспрынялі марксізм, усебакова яго развілі і паднялі на новую, вышэйшую ступень ва ўмовах новай гістарычнай эпохі — эпохі імперыялізма і пролетарскіх рэволюцый.

Ленін і Сталін адстаялі марксізм у незлічоных баях супроць усіх ворагаў комунізма, пачынаючы з народнікаў, «легальных марксістаў» і «эканамістаў», меншавікоў і канчаючы трацкісцка-бухарынскімі, рыкаўскімі здраднікамі, якія ператварыліся ў агалцелую фашысцкую банду прафесіянальных шпіёнаў і забойц.

Ленін і Сталін узбагацілі марксізм абагульненнем велізарнейшага вопыту класавай барацьбы пролетарыята супроць буржуазіі і яе розных агентаў, прадстаўнікоў буржуазных і дробнабуржуазных партый, узброіўшы рэволюцыйнай тэорыяй дзесяткі мільёнаў людзей.

Пад кіраўніцтвам ленінска-сталінскай партыі і вялікага Сталіна ўвасоблена ў жыццё тое, што 90 год таму назад было толькі праграмным патрабаваннем. Таварыш Сталін унёс у скарбніцу марксізма-ленінізма вялікі па сіле і геніяльнасці дакумент эпохі соцыялізма — хартыю вызваленага народа — Канстытуцыю, якая ім выпрацавана на аснове дасягнутых перамог соцыялізма ў нашай краіне.

Таварыш Сталін у сваім дакладзе аб праекце Канстытуцыі 25 лістапада 1936 года падрабязна ахарактарызаваў поспехі, дасягнутыя працоўнымі пры совецкай уладзе: усе эксплаататарскія класы ліквідаваны; зямля і сродкі вытворчасці ператвораны ў грамадскую ўласнасць.

Ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі: у прамысловасці, у земляробстве, у тавараабароце — соцыялістычная сістэма атрымала поўную перамогу.

У совецкім грамадстве знішчан класавы антаганізм: улада знаходзіцца ў руках двух прыязных адзін аднаму класаў — рабочых і сялян, — прычым дзяржаўнае кіраўніцтва грамадствам (дыктатура) належыць рабочаму класу, як перадавому класу грамадства.

У СССР пабудован соцыялізм — першая, ніжэйшая фаза комунізма. Ажыццёўлен лозунг «ад кожнага па здольнасцях, кожнаму па яго працы».

Натхняючыя старонкі «Маніфеста Комуністычнай партыі» праз дзесяткі год пераклікаюцца з артыкуламі другога вялікага дакумента, дакумента нашай эпохі — Сталінскай Канстытуцыі. Там, у маніфесце, была намечана геніяльная праграма для барацьбы за звяржэнне буржуазіі і ўстанаўленне дыктатуры пролетарыята, — тут, у Сталінскай Канстытуцыі, замацаваны вынікі гэтай многалетняй барацьбы, адлюстроўваючы тое, што ўжо моцна заваявана, што ўжо ўвайшло ў быт, што расце і мацнее з кожным днём, — соцыялізм.

«Прыемна і радасна ведаць, што кроў, багата пралітая нашымі людзьмі, не прайшла дарэмна, што яна дала свае рэзультаты».

«Цяпер, калі мутная хваля фашызма аплёўвае соцыялістычны рух рабочага класа і змешвае з граззю дэмакратычныя імкненні лепшых людзей цывілізаванага свету, новая Канстытуцыя СССР будзе абвінаваўчым актам супроць фашызма, гаворачым аб тым, што соцыялізм і дэмакратыя непераможны». **(Сталін).**

Пад лозунгам «Маніфеста Комуністычнай партыі» — «Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!», — азараемыя праменнямі Сталінскай Канстытуцыі, чырвоным святлом крамлёўскіх зорак, працоўныя ўсяго свету ідуць на апошні штурм капіталізма.

«Няхай пануючыя класы садрагаюцца перад комуністычнай рэволюцыяй. Пролетарыям няма чаго траціць у ёй, апрача сваіх ланцугоў. Набудуць-жа яны цэлы свет». (Маніфест Комуністычнай партыі).

ПАВЕДАМЛЕННЕ ТАСС

Па атрыманых вестках, паверан ў справах СССР у Румыніі тав. Буценка, які адправіўся 6 лютага, у 7 гадзін вечара, з паўпрэдства да сябе на кватэру, знік пры нявысненых да гэтага часу акалічнасцях. З таго часу тав. Буценка ні да дому, ні ў паўпрэдства не вярнуўся. У сувязі з гэтым паўпрэдства СССР у Румыніі зрабіла міністэрству замежных спраў адпаведнае прадстаўленне, заявіўшы пратэст з поваду гэтай бяспрыкладнай падзеі.

Не падлягае сумненню, што тав. Буценка стаў ахвярай палітычнага злачынства, арганізаванага фашысцкай арганізацыяй ці партыяй.

Совецкі ўрад даручыў паўпрэдству СССР у Бухарэсце ўручыць міністэрству замежных спраў ноту рашучага пратэсту і патрабаваць неадкладнага расследвання справы, прыняцця сапраўдных мер да выяўлення вінаватых у злачынстве і суровейшага іх пакарання.

ЧЭХАСЛАВАЦКІ ДРУК ПРА ПАДЗЕІ Ў ГЕРМАНІІ

ПРАГА, 9 лютага. (БЕЛТА). Чэхаславацкія газеты аддаюць асаблівую ўвагу назначэнню германскага генерала Райхенау камандуючым часцямі рэйхсвера, размешчанымі ўздоўж чэхаславацкай граніцы. «Ротэ фанэ» ўказвае, што гэта назначэнне не выпадковае, бо генерал Райхенау з'яўляецца прыхільнікам тэорыі «маланкавага ўдару». Гэта тэорыя, не меўшая поспеху ў старым германскім генеральным штабе, піша газета, у гітлераўскай Германіі ацэньваецца вельмі высока. «Частка кіруючай фашысцкай клікі хацела-б бачыць генерала Райхенау на пасту галоўнакамандуючага ўсяго рэйхсвера, але пакуль задавольваецца тым, што яго паслалі рыхтаваць удар супроць Чэхаславакіі».

Уступленне Райхенау на гэты пост, як адзначае газета, адзначылася, між іншым, дэманстратыўным палётам германскага ваеннага самалёта над чэхаславацкай тэрыторыяй. Палёт адбываўся на невялікай вышыні і не можа быць апраўданы «памылкай», бо ён адбываўся пры выключна ясным надвор'і.

ПАМЯЦІ ЭКІПАЖА ДЫРЫЖАБЛЯ „СССР В-6“

Сумная вестка аб катастрофе з дырыжаблем «СССР В-6» выклікала смутак усёй краіны. Совецкі народ ушаноўвае памяць выдатных аэранаўтаў, якія загінулі пры выкананні свайго абавязка перад краінай.

13 загінуўшых пілотаў — адданыя сыны народа, дзеці рабочых і сялян, стаўшыя бясстрашнымі заваявальнікамі паветраных прастораў. Яны выхаваны совецкай радзімай, вырашчаны партыяй Леніна—Сталіна, якая няўтомна клапоціцца аб совецкіх лётчыках — гордых сокалах краіны соцыялізма.

Яны загінулі на сваім пасту афярамі сляпой стыхіі, недарэчны няшчасны выпадак вырваў іх з радоў барацьбітоў за выдатную совецкую авіяцыю.

Яны спяшылі на дапамогу мужнай чацвёрцы папанінцаў, імкнуліся ўключыцца ў велізарную работу па зняццю герояў з дрэйфуючай крыгі, і толькі смерць перашкодзіла выкананню іх ганаровага і адказнага абавязка.

Першы камандзір дырыжабля **Нікалай Сямёнавіч Гудаванцаў** з'яўляўся найвыдатным вадзіцелем совецкіх дырыжабляў. Толькі нядаўна — 8 год назад — ён быў вучлётам дырыжабля «Комсомольская правда». У 1932 годзе ён быў камандзірам дырыжабля «СССР-8», а ў студзені гэтага года быў назначан камандзірам эскадры дырыжабляў. Ён нязменны ўдзельнік усіх буйнейшых пералётаў. Больш 2 тыс. гадзін правёў Н. С. Гудаванцаў у паветры на дырыжаблі, у тым ліку ноччу і ў сляпых палётах звыш 200 гадзін. Гэты незвычайна патрабавальны да сябе пілот не ведаў аварый.

За самаадданы ўчынак па выратаванню дырыжабля і людзей у кастрычніку 1935 года ён быў узнагароджан ордэнам Чырвонай Звязды.

Другі камандзір карабля — **Іван Васільевіч Панькоў** — сын мардоўскага селяніна-бедняка, прайшоў слаўны жыццёвы шлях. Да 18 год Панькоў працаваў на полі разам з бацькамі. У 1922 годзе ён паступіў рабочым-змазчыкам на Якаўлевіцкую тэкстыльную фабрыку ў Іванаўскай вобласці. Там-жа ў 1924 годзе ўступіў у комсамол, а ў 1926 годзе — у ВКП(б). Энергічны, здольны юнак прагна цягнуўся да ведаў. Некалькі год выношваў ён у сябе мару стаць лётчыкам, пакуль не ажыццявіў яе. У 1926 годзе, скончыўшы рабфак, ён паступіў на аэрамеханічны факультэт Маскоўскага вышэйшага тэхнічнага вучылішча. У 1932 годзе ён, пралаўжаючы вучобу, працуе спачатку памочнікам камандзіра карабля, а потым камандзірам. Ён быстра набывае славу ведаючага, мужнага, бясстрашнага вадзіцеля дырыжабля. За рад выдатных палётаў Іван Васільевіч атрымаў падзякі і прэміі.

Першы памочнік камандзіра карабля **Сяргей Владзіміравіч Дзёмін** — выхаванец ленінскага комсамола. Да 1929 года ён быў на комсамольскай рабоце, кіраваў піонерскімі атрадамі, затым скончыў рабфак, а ў 1929 годзе паступіў у інстытут дырыжаблебудаўнічага вучэбнага камбіната. У 1927 годзе ўступіў у ВКП(б). Ён скончыў інстытут у 1934 годзе, але яшчэ за два годы да гэтага яму даверылі вадзіцельства дырыжабляў.

Смелы, рашучы і ініцыятыўны, ён горача любіў лётную справу, асабліва эксперыментальныя палёты. Тав. Дзёмін паказаў сябе не толькі здольнейшым майстрам пілатажа, але і выдатным вынаходцам. Яго праекты механізацыі, буксіроўкі, вываду дырыжабляў, яго шматлікія рацыяналізатарскія прапановы былі з поспехам ажыццёўлены на практыцы.

Другі памочнік камандзіра дырыжабля «СССР В-6» — **Владзімір Георгіевіч Лянгузоў** у 25 год атрымаў званне інжынера-механіка. Ён вышаў з рабочага асяроддзя, рана пачаў працоўнае жыццё. У 15 год уступіў у комсамол. Былы вучань на гарбарным заводзе, Владзімір Лянгузоў упарта і настойліва вучыўся мастацтву пілатажа. Ён не ведаў вымушаных пасадак і аварый. Ленінскі комсамол страціў у яго асобе свайго вернага сына.

Трэці памочнік камандзіра карабля— **Тарас Сяргеевіч Кулагін,** калі яму было толькі 14 год, быў ужо загадчыкам культпропа заводскага камітэта ВЛКСМ. Працаваў ён тады падручным у механічнай майстэрні на электрастанцыі імя Класона. Тав. Кулагін скончыў інстытут дырыжаблевага вучэбнага камбіната, працаваў карабельным тэхнікам, потым карабельным інжынерам. У 1931 годзе ўступіў у партыю. З поспехам авалодваючы тэхнікай любімай справы, ён прымаў актыўны ўдзел у партыйным жыцці, быў парторгам лётнай групы.

Першы штурман карабля **Аляксей Аляксандравіч Рытслянд** заслужана карыстаўся рэпутацыяй лепшага штурмана Саюза. У гістарычнай экспедыцыі на Паўночны полюс ён лятаў на самалёце «СССР Н-171». За гэты палёт тав. Рытслянд быў узнагароджан ордэнам Леніна. У 1936 годзе разам з Героем Совецкага Саюза В. С. Молакавым прымаў удзел у вялікім арктычным пералёце на самалёце «СССР Н-2». Урад узнагародзіў яго за гэты палёт ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Выдатны совецкі пілот Аляксей Аляксандравіч быў выключным штурманам-радыстам палярнай авіяцыі.

Другі штурман — **Георгій Нікалаевіч Мячкоў** — сын казака. Ён доўга марыў стаць лётчыкам. Яшчэ калі яму было 20 год, ён прыехаў у Ленінград, каб паступіць у школу лётчыкаў. Удалося яму паступіць толькі праз год. Па сканчэнні вучобы ён працаваў лётчыкам-інструктарам. У 1933 годзе стаў штурманам дырыжабля. Тав. Мячкоў добра падрыхтаваў і правёў працяжны выпрабоўчы палёт дырыжабля «СССР В-6» у 1934 годзе. За гэту работу ён быў прэміраван.

Старшы борт-радыст **Нікалай Аляксеевіч Каняшын** пачаў вучобу ў Маскоўскай паветраплавальнай школе без адрыву ад вытворчасці. Працаваў ён у той час матарыстам-механікам на будаўніцтве.

У 1932 годзе комсамолец і кандыдат ВКП(б) тав. Каняшын быў датэрмінова выпушчаны з школы і пасланы борт-механікам на дырыжабль «Комсомольская правда». Энергічны, настойлівы, ініцыятыўны, асабліва ў часе складаных палётаў, акуратны ў выкананні заданняў — такім быў дачасна загінуўшы бальшэвік тав. Каняшын.

Першы борт-механік дырыжабля **Канстанцін Аляксеевіч Шмелькоў** з 1930 года працаваў шафёрам, потым механікам на фабрыцы «Москвошвей», потым шофёрам другога аўтобуснага парку. У 1932 годзе ён скончыў паветраплавальную школу. З гэтага часу Канстанцін Аляксеевіч — член экіпажа дырыжабля. Ён часта марыў аб дальніх палётах і таму з радасцю прыняў прапанову ляцець у Мурманск — на дапамогу папанінцам, але недарэчны выпадак зрабіў гэты рэйс яго апошнім рэйсам.

Борт-механік дырыжабля **Міхаіл Васільевіч Нікіцін** — сын селяніна. Калі яму было 17 год, паступіў у школу пры парфюмернай фабрыцы ў Маскве. У 1929 годзе тав. Нікіцін быў пасланы комсамолам у паветраплавальную школу. Ён скончыў таксама школу планерыстаў. З 1935 года тав. Нікіцін лятае борт-механікам на дырыжаблях, карыстаецца славай энергічнага, ініцыятыўнага, мужнага борт-механіка.

Борт-механік дырыжабля **Нікалай Нікіціч Кандрашоў**—сын чыгуначнага рабочага. Вучыўся ў ленінградскай Ваенна-тэхнічнай школе і маскоўскім Авіятэхнікуме. Ён, па праву, лічыўся стаханаўцам паветраплавання.

Самы малады з удзельнікаў рэйса—комсамолец **Васілій Дзімітравіч Чэрноў** — борт-радыст эскадры дырыжабляў. Ён нястомна працуе над сабой, павышае свае тэхнічныя веды.—Работа рацыі бездакорная і добрая, — адзначаюць акты выпрабавання дырыжабляў, на якіх працаваў тав. Чэрноў. Рана абарвалася жыццё гэтага таленавітага радыста.

Борт-сіноптык дырыжабля **Давід Ісаевіч Градус** — былы пекар. У 1928 годзе ён паступіў у ваенную школу на курсы метэаралогаў і праз год стаў спецыялістам метэаралогам. У 1933 годзе ён быў назначан начальнікам метэаралагічнай службы ў дырыжабельным порце.

Памяць аб верных, мужных сынах радзімы вечна будзе жыць у сэрцах працоўных Совецкага Саюза.

ПАМЯЦЬ АБ ІХ БУДЗЕ ВЕЧНА ЖЫЦЬ У НАШЫХ СЭРЦАХ

Работнікі Галоўнага ўпраўлення Грамадзянскага паветранага флота і Упраўлення паветраплавання прыносяць глыбокае спачуванне сем'ям таварышаў, якія загінулі пры катастрофе дырыжабля «СССР В-6» 6 лютага ў раёне горада Кандалакшы.

Нашы таварышы загінулі на баявым пасту, выконваючы адказнейшы трэніровачны палёт па маршруту Масква—Мурманск—Масква.

Піонеры совецкага паветраплавання, энтузіясты ў справе стварэння эскадры дырыжабляў, яны сваёй адданай работай упісалі нямала слаўных старонак у гісторыю паветраплавання.

Выхаваныя большэвіцкай партыяй, яны былі вернымі сынамі нашай радзімы, палкімі совецкімі патрыётамі, бязмежна адданымі справе соцыялізма. Памяць аб іх будзе вечна жыць у нашых сэрцах.

Сям'я совецкіх паветраплавацеляў прыкладзе ўсе сілы, каб пакрыць цяжкую ўтрату.

Нашы магутныя дырыжаблі будуць рэяць над неабсяжнымі прасторамі квітнеючай соцыялістычнай радзімы.

МОЛАКАЎ, СЛЕПНЁЎ, ТІТОЎ, ШЫРОКІ, ФРАЛОЎ, КУЛІК, ШЭПЕЛЕЎ, ОПМАН, ЕГОРАЎ, ХАРАБКОЎСКІ, ОБАДЗІНСКІ і інш.

Моладзь калгаса «Абарона Советаў», Пухавіцкага раёна, праяўляе выключна вялікі інтарэс да вывучэння твораў **В. І. Леніна. На здымку:** комсамольцы-калгаснікі тт. **А. М. Ананіч, Л. С. Бабіч** у калгаснай хаце-чытальні за чыткай твораў В. І. Леніна.
Фото Гнедзько (БСФ).

ВЯЛІКІЯ ІДЭІ „МАНІФЕСТА“ ПЕРАТВОРАНЫ Ў ЖЫЦЦЁ

Гістарычнае значэнне «Комуністычнага Маніфеста» ў тым, што комунізм са здані, бродзячай па Еўропе, ператварыўся ў рэальную адчувальную сапраўднасць. Соцыялізм, — першая стадыя комунізма, пад кіраўніцтвам ВКП(б) і яе правадыра таварыша Сталіна перамог у СССР канчаткова і беспаваротна.

Соцыялізм моцна ўвайшоў у жыццё і быт рабочых і калгаснікаў СССР. Ліквідацыя прыватнай уласнасці на прылады і сродкі вытворчасці знішчыла ў СССР эксплаатацыю, ператварыла пролетарыят у магутны рабочы клас СССР.

Ідэі Маркса аб шырокай дэмакратыі, аб свабодным развіцці асобы пры дыктатуры пролетарыята ажыццёўлены і запісаны ў нашай Сталінскай Канстытуцыі, самай дэмакратычнай Канстытуцыі ў свеце.

Комуністычныя партыі ўсіх краін, аб'яднаныя геніем Леніна і Сталіна ў III Комуністычны Інтэрнацыянал, вядуць сусветны пролетарыят на рашаючы штурм капіталістычнага свету, за ўстанаўленне дыктатуры пролетарыята ва ўсім свеце, за ўстанаўленне сусветнага Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Перамога ў барацьбе двух сістэм будзе на старане соцыялістычнай сістэмы, зарукай гэтаму наш Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, наша большэвіцкая партыя — прадаўжальніца ідэй «Маніфеста Комуністычнай партыі», наша неперамožная Чырвоная Армія, якая ўзброена не толькі выдатнейшай тэхнікай, але і марксізмам-ленінізмам, наш любімы і дарагі правадыр таварыш Сталін.

М. Б. БАБКІН.

МАРКСІЗМ І СЯЛЯНСТВА

У «Маніфесце Комуністычнай партыі» Маркс і Энгельс выклалі асноўныя погляды комуністаў, далі разгорнутую праграму звяржэння капіталізма і пабудовы новага грамадскага ладу — комунізма.

«Комуністы лічаць за лішнім утойваць свае погляды і намеры. Яны адкрыта заяўляюць, што іх мэты могуць быць дасягнуты толькі шляхам гвалтоўнага звяржэння ўсяго існуючага да гэтага часу грамадскага ладу» («Маніфест Комуністычнай партыі»).

У «Маніфесце Комуністычнай партыі» асновапалажнікі комунізма паставілі пэўныя задачы перад рабочым класам у адносінах да сялянства. Ставячы канкрэтныя задачы перад пролетарскай рэволюцыяй, яны высунулі неабходнасць «экспрапрыяцыі зямельнай уласнасці...» «З'яднанне земляробства з прамысловасцю, садзейнічанне паступоваму знішчэнню супроцьлегласці паміж горадам і вёскай».

Вучэнне Маркса і Энгельса аб пераробцы дробнай сялянскай гаспадаркі ў буйную соцыялістычную было развіта Леніным і Сталіным і ператворана ў жыццё. Ленін стварыў кааператыўны план, у якім былі ўказаны шляхі пераробкі дробнай сялянскай гаспадаркі, шляхі пабудовы соцыялізма ў вёсцы. Вучэнне Леніна аб кааператыўным плане было развіта таварышам Сталіным і ажыццёўлена пад яго геніяльным кіраўніцтвам. Таварыш Сталін развіў вучэнне аб сельскагаспадарчай арцелі, як адзіна правільнай форме калгаснага будаўніцтва на даным этапе.

Апалагеты капіталізма, кранаючыся пытання ліквідацыі процілегласці паміж горадам і вёскай, дрыжэлі за гарадскую капіталістычную культуру, сцвярджаючы, што ліквідацыя процілегласці паміж горадам і вёскай раўнамоцна адмаўленню ад скарбніц навукі і мастацтва. Ленін адказваў ім наступнымі словамі:

«Няпраўда, што гэта раўнамоцна адмаўленню ад скарбніц навукі і мастацтва. Якраз наадварот: гэта неабходна для таго, каб зрабіць гэтыя скарбніцы **даступнымі ўсяму народу,** каб знішчыць тую адчужанасць ад культуры і мільёнаў вясковага насельніцтва, якую Маркс так трапна назваў «ідыётызмам вясковага жыцця» (Ленін, т. IV, стар. 218).

У інтарэсах капіталістаў было трымаць вёску ў нявуцтве, цемры і адсталасці. Асаблівая адсталасць, мракабесся і цемра панавала ў калоніях былой царскай Расіі. Адной з яе калоній была і Беларусь.

Культурныя і матэрыяльныя ўмовы жыцця працоўнага сялянства непазнавальна змяніліся. Ад «ідыётызма вясковага жыцця», ад «адчужанасці ад культуры мільёнаў вясковага насельніцтва», сялянства прышло да высокай соцыялістычнай культуры, да высокага матэрыяльнага ўзроўню жыцця.

Калгаснае жыццё «ўзняло беднату і ніжэйшыя пласты серадніякоў у калгасах на становішча людзей забяспечаных, знішчыўшы тым самым працэс разарэння і збяднення сялянства». (Сталін, «Пытанні ленінізма», выд. 10, стар. 502).

Наша совецкае сялянства змагло дабіцца поспехаў у галіне культуры і заможнасці толькі дзякуючы правільнаму ажыццяўленню ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, палітыкі партыі Леніна—Сталіна, дзякуючы ажыццяўленню вучэння Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна. Большэвікі, па вобразнаму выражэнню таварыша Сталіна, уварваліся «ў гэта старое балотнае жыццё, як бура» і на працягу некалькіх год змаглі прывесці сялянства да высокай культуры, да заможнасці, да шчаслівага жыцця. Калгаснае сялянства вельмі добра разумее, што гэта ёсць вынік нястомнай работы комуністычнай партыі, што гэта ёсць вынік нястомнай работы любімага правадыра таварыша Сталіна.

Контррэволюцыйны трацкізм разглядаў сялянства як рэакцыйную сілу і стараўся ўсімі мерамі разарваць саюз рабочага класа з сялянствам, стварыць канфлікт паміж рабочым класам і сялянствам, з мэтай звяржэння дыктатуры рабочага класа.

Правыя рэстаўратары капіталізма, бухарынска-рыкаўскія найміты фашысцкіх ахранак, выдавалі сялянства за аднародную масу; пакрываючы кулацтва, стваралі тэорыі ўрастання кулака ў соцыялізм, стараючыся захаваць апору для рэстаўрацыі капіталізма ў нашай краіне.

Але ўсе махінацыі трацкісцка-бухарынскіх і іншых фашысцкіх шпіёнаў-дыверсантаў своечасова выкрыты нашай партыяй і слаўнымі органамі НКВД.

У выніку ўпартай барацьбы за ажыццяўленне ідэй комунізма, ідэй Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна і правядзенне ў жыццё гэтых ідэй, наша сялянства прышло да шчаслівага, заможнага жыцця.

Наша сялянства за годы соцыялістычнага будаўніцтва карэнным чынам змянілася.

«У нас няма больш памешчыкаў і кулакоў, купцоў і ліхвяроў, якія маглі-б эксплаатаваць сялян. Стала быць, наша сялянства ёсць вызваленае ад эксплаатацыі сялянства. Далей, наша совецкае сялянства ў сваёй пераважнай большасці ёсць калгаснае сялянства, гэта значыць яно базуе сваю работу і свой здабытак не на аднаасобнай працы і адсталай тэхніцы, а на калектыўнай працы і сучаснай тэхніцы. Нарэшце, у аснове гаспадаркі нашага сялянства ляжыць не прыватная ўласнасць, а калектыўная ўласнасць, вырасшая на базе калектыўнай працы.

Як бачыце, совецкае сялянства — гэта зусім новае сялянства, падобнага якому яшчэ не ведала гісторыя чалавецтва». (Сталін, Даклад аб праекце Канстытуцыі СССР).

Сталінская Канстытуцыя забяспечвае нашаму сялянству, роўна як і ўсім грамадзянам СССР, права на працу, права на адпачынак, права на асвету, матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці. Сталінская Канстытуцыя замацавала зямлю за калгасамі на вечнае бясплатнае карыстанне.

З часу абнародвання «Маніфеста Комуністычнай партыі» К. Марксам і Ф. Энгельсам прайшло 90 год. З пункту гледжання гістарычнага тэрмін не вельмі значны. Заваяванні рабочага класа і ўсіх працоўных за гэтыя 90 год велізарны. На адной шостай часткі зямнага шара ідэі, выкладзеныя ў «Маніфесце Комуністычнай партыі», поўнасцю ажыццёўлены ў СССР.

І. ЧЭРНЯЎСКІ.

А. ЗАРЭЦКІ

ПЕРШЫ ПРАГРАМНЫ ДАКУМЕНТ КОМУНІЗМА

(Да 90-годдзя „Маніфеста Комуністычнай партыі“)

Прайшло 90 год з таго часу, як быў напісан «Маніфест Комуністычнай партыі». Аб гэтым творы Ленін у 1913 годзе пісаў, што ён «да гэтага часу верны ва ўсім асноўным, жывы і злабадзённы, як быццам-бы ён пісаўся ўчора». І гэтай злабадзённасці «Маніфест» не страціў ні на іёту да сёнешняга дня. Наадварот, чым вастрэй барацьба двух светаў, чым магутней—на страх ворагам і на радасць прыяцелям — узвышаецца Совецкі Саюз, тым ярчэй гарыць для дзесяткаў і соцень мільёнаў людзей вялікая праўда марксізма, упершыню абвешчаная ў «Маніфесце».

Калі з'явіўся «Маніфест», Марксу не было і 30 год. Але асновы свайго рэволюцыйнага вучэння ён — разам з Энгельсам — выпрацаваў яшчэ ў 1844—1845 гг. І з гэтага-ж часу Маркс і Энгельс настойліва і непрымірыма змагаюцца за тое, каб створанае імі вучэнне стала здабыткам мас. Асновапаложнікі навуковага комунізма — Маркс і Энгельс—становяцца заснавальнікамі партыі рабочага класа.

Зародышам, першым атрадам такой партыі быў «Саюз комуністаў». Гэта было тайнае таварыства, аб'яднаўшае не больш 300—400 перадавых рабочых і рамеснікаў Германіі, Францыі, Англіі, і Бельгіі; у яго ўваходзілі і асобныя рабочыя — эмігранты з іншых краін жыўшыя ў Лондане.

Марксізм з першых-жа сваіх крокаў выступіў як партыйная тэорыя. Пяршайшай умовай прыналежнасці да рэволюцыйна-пролетарскай партыі Маркс абвясціў поўны і беспаваротны разрыў з буржуазіяй. Прыслужнікі, агенты буржуазіі павінны бязлітасна выганяцца з партыйных радоў: ад гэтага партыя толькі выйграе, — «падобна таму, — пісаў Маркс у 1846 годзе, — як дрэва становіцца мацнейшым і прыносіць лепшыя плады, калі своечасова зразаюць яго адсохшыя галінкі».

З якой упартасцю, з якой ярасцю абрушыліся Маркс і Энгельс на ўсе стракатыя і крыклівыя рознастайнасці дробнабуржуазнага соцыялізма!

У выніку гэтых першых баёў за марксізм тайнае таварыства «Саюза справядлівых» па прапанове Маркса і Энгельса перайменавала сябе ў «Саюз комуністаў» і замяніла свой стары лозунг: «Усе людзі — браты» вядомым баявым клічам: «Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!». «Саюз комуністаў» безагаворачна стаў пад сцяг Маркса і Энгельса. Цяпер яны маглі ад імя партыі цалкам і поўнасцю разгарнуць свой сцяг, гэта значыць выкласці асновы марксізма.

На II з'ездзе Саюза ў лістападзе — снежні 1847 года, пасля таго, як былі аднадушна адобраны прапанаваныя Марксам асноўныя прынцыпы Саюза, Марксу і Энгельсу было даручана выкласці і абнародаваць праграму комуністаў. Так нарадзіўся «Маніфест Комуністычнай партыі».

* * *

Буржуазныя філосафы абмяжоўвалі сваю задачу тым, што прабавалі растлумачыць свет; сутнасць-жа справы, вучыў Маркс, заключаецца ў тым, каб змяніць свет. Маркс паставіў перад сабой і тую і другую задачу. Ён упершыню ўскрыў законы развіцця чалавечага грамадства, ён даў упершыню навуковае, гэта значыць адзіна правільнае тлумачэнне гісторыі чалавецтва. Іменна таму Маркс аказаўся ў стане ўказаць і адзіна правільны шлях да **змены** свету, да вызвалення чалавецтва ад усякага прыгнечання.

На працягу тысячагоддзяў існавалі эксплаататары і эксплаатуемыя. Рэлігія і навука, служыўшыя эксплаататарскім класам, на тысячы ладоў сцвярджалі: «так было, так будзе». Адзіночкі, якія марылі аб іншым, лепшым ладзе, не маглі ўзняцца вышэй бездапаможных утопій. Усе паўстанні эксплаатуемых на працягу доўгіх вякоў вялі ў лепшым выпадку да замены адной формы эксплаатацыі другой.

Бессмяротная сусветна-гістарычная заслуга Маркса і Энгельса заключаецца ў тым, што яны сумелі падвесці вынік усім ведам, накопленым чалавецтвам, сумелі прадумаць і абагуліць увесь вопыт, накоплены прыгнечанымі класамі, сумелі на гэтай падставе ўказаць шлях да ліквідацыі эксплаататарскага ладу і эксплаататарскіх класаў.

З'яўленне марксізма стала таму магчымым, што на гістарычную арэну ў 30—40-х гадах мінулага века ўжо вышаў будучы магільшчык буржуазіі — рабочы клас. Значэнне «Маніфеста» заключаецца ў тым, што ў скупых радках гэтага дакумента ўпершыню ў разгорнутым выглядзе выкладзена марксісцкая тэорыя, гэта значыць **навука аб тым, як перамагчы буржуазію і знішчыць капіталізм.**

Буржуазнаму грамадству прадстаялі яшчэ дзесяцігоддзі ўздыму. Але Маркс сумеў ужо тады разгледзіць і даказаць асуджанасць гэтага грамадства. У «Маніфесце» даказана, што капіталізм немінуча становіцца тормазам развіцця, носьбітам варварства, здольнага апустошыць свет.

«Маніфест» бязлітасна зрывае ўсе маскі, у якія апранаўся клас капіталістаў; у патрасаючых па моцы словах Маркс паказаў, што буржуазія імкнецца падпарадкаваць усё і ўся панаванню грошай, капітала, што яна штурхае рабочых і сялян да фізічнага і ідэйнага выраджэння, што яна ўтаптвае ў кроў і гразь дастоінства і жыццё працоўных, губіць і прыніжае навуку, уродуе сям'ю, калечыць жанчыну. Але ў «Маніфесце» даказана і немінучасць гібелі буржуазнага грамадства, якое само параджае свайго смяротнага ворага і свайго будучага пераможцу — рабочы клас. Выражальнікі імкненняў гэтага класа — комуністы.

Комуністы даюць ісцінны лозунг барацьбы ўсяму працоўнаму, усяму прыгнечанаму чалавецтву, перадавымі байцамі якога яны з'яўляюцца. Мэта комуністаў — знішчэнне ўсякай эксплаатацыі. Шлях да гэтага — комуністычная рэволюцыя, першым словам якой будзе ўстанаўленне пролетарскай дыктатуры — «ператварэнне пролетарыята ў пануючы клас, заваяванне дэмакратыі».

З якой здзіўляючай чоткасцю Маркс 90 год назад вызначыў асноўныя задачы **пролетарскай дыктатуры!** «Пролетарыят скарыстоўвае сваё палітычнае панаванне для таго, — гаворыць «Маніфест», — каб вырваць у буржуазіі крок за крокам увесь капітал, цэнтралізаваць усе прылады вытворчасці ў руках дзяржавы, г. зн. пролетарыята, арганізаванага як пануючы клас, і як мага хутчэй павялічыць сукупнасць вытворчых сіл». Ужыўшы рэволюцыйны гвалт, пролетарская дыктатура даб'ецца знішчэння саміх «умоў існавання класавай процілегласці». У ліку мерапрыемстваў, накіраваных да гэтай мэты, Маркс называе «павелічэнне ліку дзяржаўных фабрык, прылад вытворчасці, расчыстка пад ворыва і паляпшэнне якасці зямель па агульнаму плану».

«Маніфест» прадбачыць, што ў соцыялістычным грамадстве будзе злучана земляробства з прамысловасцю і будзе паступова знішчана процілегласць паміж горадам і вёскай. У выніку гэтай барацьбы «месца старага буржуазнага грамадства з яго класамі і класавымі процілегласцямі займае асацыяцыя, у якой свабоднае развіццё кожнага з'яўляецца ўмовай свабоднага развіцця ўсіх».

Маркс і Энгельс у «Маніфесце» рэзка выступаюць супроць усякага імкнення замкнуць рабочых у іх цэхавай шкарлупе. Маркс і Энгельс прыкладалі ўсе намаганні да таго, каб рабочы клас павёў за сабой увесь народ, каб комуністы выступалі, як вядучая сіла агульнадэмакратычнага лагера, заўсёды і ўсюды, дзе гутарка ідзе аб барацьбе за свабоду, за дэмакратыю супроць гнёту адкрыта-рэакцыйных эксплаататарскіх клік. Ужо ў «Маніфесце» намечана будучая гістарычная роля рабочага класа, як надзейнага кіраўніка працоўных сялян і прыгнечаных народаў.

Вялікі раздзел «Маніфеста» прысвечан забойчай крытыцы ўсіх напрамкаў феадальнага і папоўскага, буржуазнага і дробнабуржуазнага ілжэсоцыялізма. Гэты раздзел падкрэслівае неад'емную рысу комунізма — яго ваяўнічасць і непрымірымасць.

Маркс і Энгельс далі асноўныя накіды аб партыі пролетарыята, як яго перадавым атрадзе. Яны паказалі, што без партыі рабочы клас не можа дабіцца свайго вызвалення. Яны ніколі не адступалі ад таго погляду, што залогам боездольнасці партыі з'яўляецца бязлітасная барацьба супроць усіх яе ворагаў. Ленін і Сталін, стварыўшыя стройнае і распрацаванае вучэнне аб партыі рабочага класа, яе месцы ў сістэме дыктатуры пролетарыята, яе прынцыпах жыцця і дзейнасці, даказалі тэарэтычна і на справе, што такая барацьба з'яўляецца законам развіцця партыі. У 1913 годзе Ленін пісаў, што ў гэтай барацьбе не можа быць «сярэдняй лініі», і той, хто не жадае «дапамагаць згуртаванню рабочых супроць шайкі здраднікаў» (г. зн. меншавікоў-ліквідатараў плюс Іуда-Троцкі), той выяўляе, што ён запалонен «меншавіцка-свалачной кампаніяй»*).

Большэвіцкая непрымірымасць да ворагаў партыі, уменне распазнаваць ворага пад любой маскай, уменне адрозніваць ворага ад друга і друга ад ворага з'яўляецца адрозніваючай рысай палітычнага дзеяча ленінска-сталінскага тыпу. Гэта непрымірымасць была і астаецца неабходнай прадпасылкай дасягнутага цяпер нябачанага палітычнага і маральнага адзінства совецкага народа, перамагаючага пад сцягам Маркса і Энгельса, Леніна і Сталіна.

* * *

Партыя Леніна—Сталіна з першых-жа сваіх крокаў, з часоў ленінскай «Іскры» аб'явіла сябе пераемніцай «Саюза комуністаў» і прадаўжальніцай справы, агалошанай у «Маніфесце».

Ленін і Сталін творча ўспрынялі марксізм, усебакова развілі і ўзнялі яго на новую вышэйшую ступень ва ўмовах новай гістарычнай эпохі — эпохі імперыялізма і пролетарскіх рэволюцый. Яны адстаялі яго ў незлічоных баях супроць усіх ворагаў комунізма — пачынаючы з народнікаў, «легальных марксістаў» і «эканамістаў» 90-х гадоў і канчаючы трацкісцка-бухарынскімі здраднікамі, ператварыўшыміся ў фашысцкую банду прафесіянальных шпіёнаў і забойц.

Ленін і Сталін узбагацілі марксізм абагульненнем гіганцкага вопыту класавай барацьбы пролетарыята і ўзброілі гэтай неперамožнай тэорыяй дзесяткі мільёнаў людзей. Пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна стала сапраўднасцю тое, што 90 год назад было толькі праграмным патрабаваннем маленькай кучкі людзей. «Маніфест» ператворан у Совецкім Саюзе ў жыццё!

Кожны, хто працуе над тым, каб авалодаць большэвізмам, не стоміцца чытаць і перачытваць, вывучаць і прапагандаваць гэты выдатны твор Маркса і Энгельса. Пры гэтым кожны совецкі чытач адразу-ж адчуе, што натхнёныя старонкі «Маніфеста» пераклікаюцца з артыкуламі другога вялікага дакумента, дакумента нашай эпохі — Сталінскай Канстытуцыі. Там, у «Маніфесце», была намечана праграма для доўгіх дзесяцігоддзяў барацьбы; тут, у Сталінскай Канстытуцыі, замацаван вынік, адлюстравана тое, што ўжо моцна заваявана, што ўжо ўвайшло ў быт, што расце і мацнее з кожным днём. Шлях ад «Маніфеста комуністычнай партыі» да Сталінскай Канстытуцыі, Асноўнага Закона нашай соцыялістычнай бацькаўшчыны — такі шлях тэорыі, асновы якой створаны Марксам і Энгельсам, такі лёс справы, пачатай Марксам і Энгельсам 90 год назад.

За гэтыя 90 год уцякло не мала вады і крыві, і свет цяпер выглядае па іншаму. Маркс бачыў толькі сімптомы немінучай гібелі буржуазнага грамадства; у наш час гніенне капіталізма ператварыла ўвесь капіталістычны свет у страшэнную клааку. Тады, у 1848 годзе, за Марксам ішла толькі цесная кучка комуністаў; цяпер у найвялікшай краіне свету соцыялізм — першая фаза комунізма — ужо стаў сапраўднасцю, і гэта краіна з'яўляецца ўзорам і пуцяводнай зоркай для дзесяткаў мільёнаў працоўных за яе межамі.

Для совецкіх людзей і для комуністаў усяго свету «Маніфест», выданы ў 1848 годзе, не архіўны дакумент, не рэліквія, якую пачціва хаваюць пад шклом. Не, гэта — жывы, дзейсны дакумент рэволюцыйнай барацьбы за комунізм, першае звяно ў тым доўгім і слаўным ланцугу праграмных дакументаў, якія створаны геніем Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна, і з'яўляецца партыйным законам для большэвіка.

У нашы дні «Маніфест комуністычнай партыі» гучыць актуальней, чым калі-небудзь. Ён гучыць, як гнеўны абвінаваўчы акт супроць капіталістычнага варварства, якое яшчэ пануе па той бок совецкіх рубяжоў. Ён гучыць, як падбадзёранне для народаў, усё яшчэ пакутуючых у цісках эксплаатацыі, для народаў, загнаных у фашысцкія засценкі: для іх «Маніфест» у нашы дні не можа быць ні чым іншым, як заклікам пайсці па таму шляху, па якому пайшла наша радзіма, ужо ўвасобіўшая лозунгі «Маніфеста» ў жыццё.

У нашу эпоху «Маніфест комуністычнай партыі» з'яўляецца неабвержным доказам праваты марксізма-ленінізма, здзіўляючым па яркасці і па глыбіні прадбачаннем таго новага сапраўднага жыцця, якое расцвіло на совецкай зямлі.

*) Пісьмо Вайцінскаму («Большэвік» № 2 за 1938 г., стар. 68—69).

АБ ОРГМАСАВЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАХ У СУВЯЗІ З ТРЭЦЯЙ ГАДАВІНАЙ ПАСТАНОВЫ II УСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ АБ АРГАНІЗАЦЫІ УСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎКІ

ПАСТАНОВА ВЫСТАВАЧНАГА КАМІТЭТА БССР

У 1935 годзе II Усесаюзны з'езд калгаснікаў-ударнікаў распрацаваў Сталінскі статут сельскагаспадарчай арцелі і вынес пастанову аб арганізацыі Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

17 лютага 1935 года СНК СССР і ЦК ВКП(б) зацвердзілі гэту пастанову з'езда калгаснікаў-ударнікаў.

1 жніўня 1938 года ў Маскве адкрыецца Усесаюзная сельскагаспадарчая выстаўка, на якой калгасы СССР прадэманструюць свае поспехі ў барацьбе за павышэнне ўраджайнасці соцыялістычных палёў, за высокую прадукцыйнасць жывёлагадоўлі, за бальшэвіцкія калгасы і заможнае жыццё калгаснікаў.

У сувязі з III гадавінай II Усесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў Выставачны камітэт БССР лічыць неабходным правесці наступныя мерапрыемствы:

1. Раённым выставачным камітэтам арганізаваць паміж калгасамі ўзаемную праверку выканання абавязацельстваў, узятых у мінулым годзе па падрыхтоўцы да Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. На працягу лютага месяца арганізаваць ва ўсіх калгасах правядзенне агульных сходаў калгаснікаў, на якіх абмеркаваць ход падрыхтоўкі да Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

2. 20 лютага ва ўсіх раёнах правесці пасяджэнні раённых выставачных камітэтаў з удзелам кандыдатаў у экспаненты Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі па дасягненнях 1937 г. На пасяджэннях абмеркаваць падрыхтаванасць калгасаў, соўгасаў, МТС раёна да Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі і ход разгортвання соцыялістычнага спаборніцтва паміж калгасамі, соўгасамі, брыгадамі і звеннямі калгаснікаў за высокі ўраджай 1938 г., за высокую прадукцыйнасць жывёлагадоўлі ў гэтым годзе.

Распрацаваць мерапрыемствы па далейшаму развіццю спаборніцтва за права ўдзелу ва Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы і аказанню практычнай дапамогі стаханаўцам калгасаў і соўгасаў у падрыхтоўцы да выстаўкі.

3. 25 лютага правесці пасяджэнне Выставачнага камітэта БССР з удзелам 20 лепшых кандыдатаў у экспаненты Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. На пасяджэнне выклікаць для дакладаў аб выкананні дырэктыўнага пісьма ЦК КП(б)Б і СНК БССР ад 10 студзеня 1938 года старшынь Тураўскага, Лепельскага і Талачынскага раённых выставачных камітэтаў.

4. Да 15 лютага апублікаваць у газетах «Звязда» і «Советская Белоруссия» спіс калгасаў, соўгасаў і перадавікоў сельскай гаспадаркі БССР, зацверджаных кандыдатамі ў экспаненты Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

Старшыня Выставачнага камітэта — старшыня СНК БССР А. КАВАЛЁЎ.

У ВЕТКАЎСКІМ РАЁНЕ ДРЭННА РЫХТУЮЦЦА ДА СЯЎБЫ

У калгасах Веткаўскага раёна вельмі марудна ідзе падрыхтоўка да сяўбы. Насенныя фонды поўнасцю не засыпаны: канапель засыпана 98 цнт. замест 130 цнт., лубіну — 395 цнт. замест 900, вікі — 551 цнт. замест 2.844. Ачыстка насенных фондаў зернавых культур (па звестках райза) выканана толькі на 84 проц. Але і гэтай лічбе не прыходзіцца верыць. Праверка паказала, што па раду калгасаў, дзе па даных райземаддзела насенне лічыцца ачышчаным, на самой справе яно непрыгодна для сяўбы. Так, у калгасе імя Варашылава 12 тон пшаніцы «Лютэсцэнс» мае прымесі ячменю на 25 проц. У калгасе імя Кагановіча ячмень не прапушчан праз трыер, у калгасе «Комунар» авёс хаця і прапушчан праз трыер, але не кандыцыйны—ёсць прымесь пустазелля.

Па ўсіх калгасах раёна насенне захоўваецца ў адных складах з фуражным зярном, на закромах адсутнічаюць ярлыкі з указаннем гатунка, катэгорыі культуры. У калгасе «Комінтэрн» (старшыня тав. Пастэрнак) не ведаюць, дзе якія гатункі насення, у якім закроме захоўваюцца. Па звестках райземаддзела ў калгасе імя Варашылава лічыцца засыпанай 12 тон пшаніцы «цэзіум», а на самой справе, як паказала праверка, засыпана пшаніца «Лютэсцэнс».

У выніку адсутнасці кантролю за захаванасцю насенных фондаў, ёсць выпадкі псавання насення. У калгасе імя Кірава авёс «Маскоўскі А—315» у колькасці 70 цнт. захоўваўся ў складзе пластам каля 2 метраў і не пералапачваўся, з-за чаго аказаўся затхлым, некандыцыйным па ўсхожасці. Па той-жа прычыне аказалася некандыцыйнай па ўсхожасці 200 цнт. пшаніцы «Лютэсцэнс». У калгасе «Х-ты З'езд Советаў» авёс «Маскоўскі А—315» у колькасці 200 цнт. таксама сапсаваўся. Апрача таго гэтымі калгасамі некандыцыйны авёс здаваўся ў Веткаўскую кантору Дзяржсортфонда ў парадку дзяржаўных паставак, дзе ён быў засыпан у агульную партыю аўса, з-за чаго партыя гатунковага аўса «Маскоўскі А—315» у колькасці 18 тон аказалася некандыцыйнай па ўсхожасці.

Міжкалгасны абмен у раёне праведзен толькі на 24 проц. Абмен зрываецца таму, што не ўсё насенне ў калгасах ачышчана і праверана ў насенна-кантрольнай лабараторыі. Так, калгас імя Сталіна не праводзіць абмен у калгасе «Трэці рашаючы» таму, што ў гэтым калгасе не ачышчана насенне. Калгас імя Варашылава не праводзіць абмен у калгасе «Чырвоны баец» таму, што ў гэтым калгасе не праверана насенне на ўсхожасць.

У раёне адсутнічае ўлік і кантроль за ходам рамонту сельскагаспадарчага інвентару ў калгасах. Райземаддзел лічыць непатрэбным гэтым займацца. Праверка паказала, што па раду калгасаў рамонт інвентару праходзіць нездавальняюча. Калгас імя Сталіна не адрамантаваў яшчэ 30 плугоў, 60 калёс; калгас «Трэці рашаючы» — 26 плугоў, 45 калёс; у калгасе імя Кірава ўвесь сельскагаспадарчы інвентар знаходзіцца на двары і занесен снегам.

ЧЭРНЫШОЎ.

Да XX гадавіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. На здымку: мінаносец «Фрунзе» (Чорнаморскі флот) на стаянцы ў моры.

Фото Я. Палякова (СФ).

НАСУСТРАЧ XX ГАДАВІНЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА

ВОРАГ АДЧУЕ КАЗАЧУЮ СІЛУ

Калі я ішоў у Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію, мая 58-гадовая маці гаварыла мне:

— Ідзі, сынок, служы добра народу.

Я абяцаў мацеры, што буду чэсна служыць у радах Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Прышоў я ў армію з калгаса «Шлях комунізма», станіцы Крылоўскай, Краснадарскага края, дзе я, мая сястра і яе муж працавалі трактарыстамі. Заможнае і шчаслівае жыццё казакаў-калгаснікаў! Ні мой бацька, ні мой дзед таго ніколі не мелі, што мы атрымліваем на працадні ў калгасах. Старая маці не захацела, каб я атрымаў ільготу і наказвала быць доблесным воінам РСЧА, навучыцца добра абараняць наша шчаслівае жыццё.

Добра памятаю наказ мацеры і нашых калгаснікаў. Як баец Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, імкнуўся да аднаго: дасканала авалодаць вайсковай справай, каб у патрэбную хвіліну біць ворага без промаху.

Мне радасна, што з'яўляюся выдатнікам баявой і палітычнай падрыхтоўкі. Нядаўна я ўпершыню страляў па мішэні з баявых патронаў. Заданне выканаў на выдатна. Я не маю ніякіх дысцыплінарных спагнанняў. За кароткі тэрмін атрымаў некалькі падзяк ад камандавання часці.

Чырвоная Армія з'яўляецца для мяне вялікай школай. Я прышоў у армію з 4-класнай адукацыяй, і тут працягваю вучыцца. Таксама вырас я і палітычна. Стаўлю сваёй задачай у бліжэйшы час паступіць у ленінскі комсамол.

Мы, байцы-казакі, абяцаем партыі, ураду і ўсяму совецкаму народу: хай толькі асмеліцца вораг напасці на свяшчэнную совецкую зямлю, ён адчуе нашу казачую сілу. Шаблі нашы вострыя і коні быстрыя! Лавінай рынемся на ворага і знішчым яго на яго ўласнай зямлі.

Філіп Цімафеевіч УС — чырвонаармеец-казак, выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

У ЧАСЦІ ПАЛКОЎНІКА ДЗЯНІСАВА

У часці, якой камандуе Герой Совецкага Саюза, дэпутат Вярхоўнага Совета СССР палкоўнік тав. Дзянісаў, разгарнулася дзейсная падрыхтоўка да 20-й гадавіны Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Паміж падраздзяленнямі заключаны дагаворы на соцспаборніцтва за лепшую сустрэчу слаўнага юбілея, каб адзначыць свята новымі поспехамі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

Гурткі мастацкай самадзейнасці рыхтуюць да юбілейных дзён спецыяльную праграму. Хор чырвонаармейцаў і жонак комсастава развучвае песні аб Сталіне, Варашылаве, аб Чапаеве, «Першая Конная», «Масква» і іншыя. Салісты хора тт. Клюеў, Табакіна, Шэцько рыхтуюць рад цікавых нумароў.

У бліжэйшыя дні ў часці адкрыецца выстаўка «20 год РСЧА». На ёй будзе ярка паказан шлях перамог Чырвонай Арміі і Флота. Абсталёўваецца дошка гонару лепшых людзей часці і вітрына ўдзельнікаў грамадзянскай вайны і ордэнаносцаў.

Рыхтуецца праграма чырвонаармейскай самадзейнасці, з якой байцы будуць выступаць у падшэфным калгасе і гарнізонным доме Чырвонай Арміі.

Для камандзіраў і байцоў праводзіцца рад дакладаў і лекцый аб гісторыі Чырвонай Арміі, дэманструюцца фільмы на абаронныя тэмы. Праводзіцца вечар успамінаў удзельнікаў грамадзянскай вайны. Арганізуюцца масавыя спартыўныя, стралковыя і хімічныя спаборніцтвы.

БЕСПАРТЫЙНЫЯ АКТЫВІСТЫ ВЫЛУЧАНЫ НА АДКАЗНУЮ РАБОТУ

Ачысціўшы Віцебскі чыгуначны вузел ад варожых элементаў, партыйная арганізацыя паставіла перад сабой сур'ёзную задачу — смела вылучаць правераных, здольных, таленавітых таварышаў з ліку партыйных і непартыйных большэвікоў на адказныя ўчасткі работы. За апошнія два месяцы партарганізацыя вылучыла на розныя камандныя пасады 124 таварышы, з іх 40 чалавек беспартыйных большэвікоў. Гэта—людзі, вырашчаныя партыйнай арганізацыяй, прымаўшыя актыўны ўдзел у выбарчай кампаніі.

Партарганізацыя і рабочыя вузла ганарацца беспартыйным таварышам Дрэвіным, які вылучан з машыністаў на адказны ўчастак — старшым цеплатэхнікам паравознага дэпо. Гэта — таленавіты, здольны чалавек. Ворагі, у асобе былога начальніка паравознага дэпо і яго банды, усімі мерамі перашкаджалі тав. Дрэвіну праявіць на практыцы свой вялікі рацыяналізатарскі талент. Між тым, тав. Дрэвін зараз унёс найкаштоўнейшы ўклад для паляпшэння работы паравозных брыгад. Яго метад ацяплення магутных паравозаў «ФД» дае каласальнейшую эканомію чорнага золата — вугалю. 109 машыністаў, ацяпляючых паравозы па метаду тав. Дрэвіна, за адзін толькі студзень зэканомілі 1.419 тон вугалю.

Перадаўшы свой вопыт паравозным брыгадам нашага вузла, тав. Дрэвін, па распараджэнню начальніка чыгункі, быў спецыяльна паслан навучаць свайму метаду машыністаў Раслаўльскага паравознага дэпо. Тав. Дрэвін — самы знатны чалавек Заходняй чыгункі. Цеплатэхнікам дэпо партарганізацыя вылучыла таксама актыўнага беспартыйнага машыніста тав. Аквіта, які выдатна спраўляецца з даручанай работай.

Шмат нашкодзілі ворагі ў вугальнай гаспадарцы. Гэты ўчастак пасля выкрыцця ворагаў неабходна было ўмацоўваць новымі кадрамі. І партарганізацыя смела вылучыла намеснікам начальніка вугальнага склада беспартыйнага рабочага тав. Градава, які навёў большэвіцкі парадак на гэтым участку. Для аказання штодзённай дапамогі тав. Градаву, яго паслалі на двухмесячныя курсы для павышэння кваліфікацыі.

Выдатным агітатарам выбарчай кампаніі быў беспартыйны слесар паравознага дэпо тав. Скорын. На вытворчасці ён таксама з'яўляецца адным з лепшых стаханаўцаў. Тав. Скорын мае вялікі вопыт работы, арганізатарскія здольнасці. Партарганізацыя вылучыла тав. Скорына на пасаду брыгадзіра комплекснай паравознай брыгады. Зараз брыгада з'яўляецца адной з лепшых у паравозным дэпо.

Актывіст выбарчай кампаніі, беспартыйны машыніст-крываносавец тав. Мастыхаў вылучан на адказную пасаду памочніка рэвізора па безапаснасці руху. Ен добра спраўляецца з адказным даручэннем. Выдатна працуе і добра асвоіў сваю новую работу памочнік начальніка ст. Віцебск беспартыйны тав. Рамле, які раней быў дыспетчарам.

Беспартыйны машыніст-крываносавец тав. Антан працуе зараз старшым інжынерам тэхнічнага бюро. Начальнікам Раслаўльскага паравознага дэпо вылучан беспартыйны тав. Засланаў, які працаваў майстрам паравознага дэпо. Тав. Мартыненка вылучан начальнікам Смаленскага паравознага дэпо. Гэтыя таварышы праявілі сябе, як высокаадукаваныя камандзіры вытворчасці, быстра авалодваючыя складанай тэхнікай.

Беспартыйная тав. Барысенка Надзежда, якая была радавой работніцай паравознага дэпо, вылучана намеснікам начальніка аддзела найму і звальнення Віцебскага чыгуначнага аддзялення.

Новыя людзі патрабуюць штодзённай увагі і канкрэтнай дапамогі. У студзені праведзены дзве нарады з вылучанымі таварышамі. Яны расказвалі аб умовах сваёй работы. Нарада распрацавала практычныя мерапрыемствы па дапамозе новым кіраўнікам. Інжынерна-тэхнічны персанал узяў на сябе абавязацельства аказваць дапамогу вылучаным.

Абавязацельства ён выконвае. Цеплатэхніку тав. Дрэвіну і начальніку паравознага дэпо, былому машыністу тав. Самсонаву вялікую дапамогу аказвае намеснік начальніка паравознага дэпо, член партыі тав. Арбейтар, які мае вялікі практычны вопыт работы майстрам. Інжынер т. Багданава актыўна дапамагае былому машыністу тав. Салокіну, які працуе зараз намеснікам начальніка паравознага аддзялення.

Трэба з усёй рашучасцю сказаць, што некаторыя кіраўнікі вузла не разумеюць усёй важнасці вылучэння новых кадраў на адказныя пасады. Вось характэрны прыклад. Рэвізор НКШЗ па безапаснасці руху па Віцебскаму ўчастку член партыі тав. Кандакоў і пракурор лінейнага суда член партыі тав. Байкоў у сваіх вывадах аб рабоце паравознага дэпо за 1937 год зусім правільна адзначылі рад недахопаў. Адначасова яны зрабілі яўна няправільны аналіз прычын, якія параджаюць гэтыя буйнейшыя недахопы ў рабоце вузла.

«Не па сіле данаму кіраўніцтву, — пісалі яны, — у асобе начальніка дэпо тав. Самсонава, яго намеснікаў Бачманава і Арбейтара па іх тэхнічнай слабасці з аднаго боку і таму, што асобныя адмоўныя метады і навыкі маглі быць бессвядома імі ўспрыняты ад арыштаваных шкоднікаў (?!!). Паглыбляецца гэта тым, што ўсе яны мясцовыя віцебскія (?!!) былі ў мінулым машыністамі і таму зразумела, што іх аўтарытэт абмежаваны» (?!!).

Па сутнасці гэта антыпартыйны дакумент, які дыскрэдытуе здольных маладых вылучэнцаў, паклёпнічае на чэсных адданых людзей. Таварышы Самсонаў, Бачманаў і Арбейтар вылучэнцы нашай партыйнай арганізацыі. Яны выдатна спраўляюцца з ўскладзенымі на іх абавязкамі. Зразумела, іх трэба крытыкаваць, указваць на недахопы, але нельга па-антыпартыйнаму ахайваць людзей, беззаветна адданых справе. Хіба могуць разважаць здравыя людзі, што «людзі мясцовыя», «у мінулым машыністы» і таму не карыстаюцца аўтарытэтам.

Наша партыйная арганізацыя прымае ўсе меры к таму, каб аказваць канкрэтную дапамогу вылучаным, яшчэ смялей вылучаць беспартыйных людзей. Наша задача выхаваць з беспартыйных таварышаў сапраўдных камандзіраў соцыялістычнага транспарта, бязмежна адданых нашай радзіме і вялікай партыі Леніна—Сталіна.

І. С. ПАЛІЦЫН,
сакратар парткома Віцебскага чыгуначнага вузла.

ЧЫРВОНЫЯ ПАРТЫЗАНЫ У БАРАЦЬБЕ З ЯПОНСКІМІ ІНТЭРВЕНТАМІ

Т. ЗАХАРАЎ

5 красавіка 1918 года імперыялісты Японіі, скарыстаўшы слабасць маладой рэспублікі Советаў, пад прадлогам абароны інтарэсаў японскіх грамадзян, высадзілі свой дэсант у Владзівастоку і захапілі нашу тэрыторыю. Яны разлічвалі заліць крывёю рабочых і сялян пачаўшыйся ў Расіі пажар пролетарскай рэвалюцыі, аднавіць уладу капіталістаў і памешчыкаў і ператварыць наш Далёкі Усход у сваю калонію. Японская ваеншчына і яе падручныя белабандыты Сямёнаў, Калмыкоў, Дзіцерыхс, браты Меркулавы і іншыя заядлыя мерзаўцы, страціўшыя чалавечае аблічча і рухомыя толькі адной азвярэлай нянавісцю да працоўных, як драпежнікі накідваліся на гарады, сёлы і рабочыя пасёлкі, люта распраўляліся з рабочымі і сялянамі, не шкадуючы ні жанчын, ні старыкоў, ні дзяцей.

Інтэрвентам і белагвардзейцам удалося ў тыя цяжкія дні разбіць нашы слабыя сілы і звергнуць совецкую ўладу на Далёкім Усходзе і ў Забайкаллі. Наступілі дні чорнай рэакцыі.

Але працоўныя Далёкага Усхода, кіруемыя нашай партыяй, не хацелі аддаваць без бою, без барацьбы сваю соцыялістычную зямлю на разарванне ворагу.

У глухой тайзе, у сопках ішла ажыўленая работа па фармаванню і збіранню сіл для рашучай і бязлітаснай барацьбы з інтэрвентамі. У сопках бальшэвікі з астаткаў адышоўшых часцей Чырвонай Арміі і рабочых атрадаў стварылі і ўмацоўвалі чырвоныя партызанскія атрады. Гэтыя першыя партызанскія ячэйкі, як губка, упітвалі ў сябе ўсё новыя і новыя сілы. Яны з кожным днём, з кожнай гадзінай раслі, мацнелі і загартоўваліся ў баях. У гэтыя атрады ўсе ішлі, каму ненавісна была ўлада інтэрвентаў і белагвардзейшчыны і хто гатоў быў аддаць сваё жыццё за ўстанаўленне ўлады рабочых і сялян — улады Советаў.

Партыя Леніна—Сталіна выхоўвала партызанскія атрады, яднала іх і ўказвала верны шлях да перамогі.

Амаль пяць год самураі гаспадарнічалі на Далёкім Усходзе, як у сваёй вотчыне. Яны грабілі нашы багацці, з асаблівай лютасцю распраўляліся з нашым народам. Дзеянні японскай ваеншчыны былі самымі цынічнымі і самымі варварскімі. Дзейнічаючы ўлюбёным метадам подлага ашуканства і правакацыі, яны нямала замучылі нашых лепшых людзей і сярод іх легендарнага героя Сяргея Лазо, спаленага японскімі салдатамі глухой ноччу ў паравознай топцы.

Годы панавання інтэрвентаў на нашай зямлі былі, разам з тым, годамі гераічнай барацьбы нашага народа за сваю радзіму.

За гэты час Чырвоная Армія і чырвоныя партызаны ўпісалі нямала слаўных старонак у гісторыю грамадзянскай вайны. Іх баявыя подвігі з найвялікшай любоўю шануе ўвесь многанацыянальны совецкі народ. Памяць аб гераічных няроўных баях чырвоных партызан-далёкаўсходнікаў захаваецца навекі.

У жніўні 1918 года японскія войскі, пад кіраўніцтвам генерала Отані, перашлі ў наступленне на Усурыйскім фронце. Разам з імі дзейнічалі войскі іншых інтэрвентаў і белагвардзейцы. Нашы слабыя часці, аказваючы гераічнае супраціўленне, вымушаны былі адыходзіць. У верасні інтэрвенты захапілі Хабараўск. У гэты час на Забайкалле з Манчжурыі наступаў белабандыт генерал Сямёнаў, верны пёс японскіх імперыялістаў. Супроць аб'яднаных сіл контррэволюцыі са зброяй у руках выступілі працоўныя Далёкага Усхода.

***

Раніцой 15 сакавіка 1919 года на вёску Чудзінаўку рухаўся японскі атрад сілай у 400 штыкоў з кулямётамі. Гэты рух быў выяўлен партызанамі, і яны рашылі наладзіць дастойную сустрэчу праціўніку. Разгарнуўшыся ў баявы парадак, партызаны сустрэлі японцаў моцным агнём і пачалі абыходзіць іх з флангаў. Трапны агонь адразу спыніў наступленне непрыяцеля і прымусіў яго залегчы.

Лежачы ў цяжкай вопратцы на снягу, японцы прадстаўлялі сабой выдатную мішэнь для нашых партызан.

У выніку ўвесь японскі атрад быў знішчан. На полі бою асталося і трапіла ў рукі партызан 380 вінтовак, кулямёты, патроны і рознае ваеннае снаражэнне.

Партызаны занялі Чудзінаўку. Яшчэ не паспеўшы адагрэцца, яны атрымалі паведамленне ад разведкі, што к вёсцы рухаюцца вялікія сілы японцаў з артылерыяй. Раздаецца каманда, і партызаны займаюць баявое палажэнне, рыхтуючыся сустрэць наступаючага праціўніка. Апошні таксама разгортваецца ў баявы парадак, адкрывае агонь артылерыі і кулямётаў і пераходзіць у наступленне. Але партызаны стойка трымаліся на сваіх пазіцыях, адбіваючы ярасныя атакі рэгулярных японскіх войск. Бой прадаўжаўся да наступлення цемры. На працягу цэлага дня гербоі-партызаны адбівалі націск ворага і не толькі ўтрымалі свае пазіцыі, але і прымусілі японцаў адыйсці. Мала таго, не гледзячы на велізарную стомленасць, яны праследвалі ворага і занялі вёску Жоўты Яр на рацэ Зее. У часе бою японцы страцілі 800 чалавек забітымі, сярод іх аднаго генерала і многа афіцэраў і больш 1.000 раненымі.

Акрамя таго, чырвоныя партызаны захапілі 3 гарматы, больш 1.000 вінтовак, многа патрон, снарадаў і розных прадметаў узбраення і снаражэння.

На моцным марозе, узброеныя чым папала, біліся чырвоныя партызаны з японскімі войскамі за ўладу советаў. У гэтым баі паслядоўна былі разгромлены спачатку авангард, а затым галоўныя сілы вялікага атрада інтэрвентаў у колькасці 7 эшалонаў.

***

У чэрвені 1919 года на Усурыйскай Кітайска-Усходняй чыгунцы, Сучане і Владзівастоку пачалася ўсеагульная забастоўка.

На дапамогу бастуючым рабочым выступілі чырвоныя партызаны.

Выступленне рабочых і дзеянні партызан адбываліся па адзінаму плану, распрацаванаму легендарным героем і кіраўніком чырвоных партызан большэвіком Сергеем Лазо.

Пад яго кіраўніцтвам партызаны прыступілі да справы. Тецюхінска-Ольгінскі атрад ахоўваў узбярэжжа ад магчымай высадкі японскіх дэсантаў. Дзеянні гэтага атрада скоўвалі праціўніка і адцягвалі яго сілы.

Партызаны Сучана — рабочыя-шахцёры копей і сяляне былі падзелены на 3 атрады, маючы кожны сваю пэўную задачу. Першы атрад сілай усяго 120 байцоў наляцеў на ст. Сіца, дзе знаходзіўся японскі гарнізон у 500 штыкоў. Не гледзячы на пяцікратную перавагу праціўніка, апошні панёс жорсткае паражэнне, быў разгромлен і вымушан быў уцякаць да Сучана, пакінуўшы ў руках партызан багатую здабычу ў выглядзе зброі, боепрыпасаў, снаражэння і харчу.

Другі атрад сілай у 270 чалавек разграміў японскі гарнізон у складзе 250 штыкоў на ст. Фанза.

Трэці атрад у 100 чалавек, сумесна з владзівастоцкімі грузчыкамі, атакаваў японскія гарнізоны ў Хангау і Мольны мыс. Сілы японцаў тут даходзілі да 600 штыкоў. Магутным ударам пераважныя сілы ворага былі разбіты і, панёсшы значныя страты, прымушаны былі ўцякаць.

У гэтых баях 1500 партызан разграмілі 3500 салдат рэгулярных войск інтэрвентаў. Не дапамагала ім ні трайная перавага ў сілах, ні перавага ў тэхніцы.

У гэтых баях чырвоныя партызаны яшчэ раз даказалі сваю адданасць справе пролетарскай рэволюцыі, справе партыі Леніна—Сталіна. Чырвоныя партызаны, кіруемыя большэвікамі, паказалі высокія баявыя якасці і сваю здольнасць да правядзення буйных аперацый па адзінаму плану.

Японскія інтэрвенты адчулі на сваёй спіне сілу і магутнасць рэволюцыйнай зброі, якая знаходзіцца ў моцных, мазолістых руках рабочага класа і працоўнага сялянства.

У лютым 1920 года ў Нікалаеўску-на-Амуры ўлада перайшла поўнасцю ў рукі чырвоных партызан.

Прадстаўнікі японскай ваеншчыны, якія знаходзіліся ў гэтым горадзе, вымушаны былі заключыць з партызанамі мір. Мала таго, захватчыкам прышлося абавязацца выконваць усе патрабаванні камандавання партызанскіх атрадаў. Гэты факт вельмі красамоўна гаворыць аб тым, што інтэрвентам стала вельмі туга. Яны былі заціснуты ў ціскі магутнага руху працоўных Далёкага Усхода, самаадданна змагаўшыхся за ўладу Советаў.

Але японская ваеншчына не думала, вядома, выконваць прынятыя ёю ўмовы дагавору. Японскія імперыялісты не таго часу адносіліся да дагавораў не лепш, чым яны адносяцца да іх у нашы дні. Адной рукой яны падпісвалі згоду, а другой рыхтавалі новыя правакацыі.

У ноч з 11 на 12 сакавіка 1920 года японцы нагла парушылі дагавор і арганізавалі правакацыйнае выступленне. Яны пад пакровам ночы напалі на штаб і казармы чырвоных партызан. Партызаны, хаця і былі засцігнуты знянацку, але хутка арганізавалі рашучы адпор японскім войскам. Два дні ішоў жорсткі бой. Партызаны дзейнічалі рашуча і паступова выбівалі праціўніка з усіх занятых ім умацаваных пунктаў. К 15 сакавіка перамога канчаткова была ў руках партызан. У гэты, апошні, дзень японскі атрад пасля двухдзённага супраціўлення, выкінуўшы белы сцяг, здаўся партызанам. Інтэрвентам прышлося прасіць літасці. Правакацыя не ўдалася. Яна была сарвана дзякуючы мужнасці, гераізму і стойкасці чырвоных партызан.

Атрады партызан усюды грамілі ваенныя часці японцаў, спускалі пад адкос бронепаязды і вайсковыя эшалоны, знішчалі карныя атрады.

Партызанскі рух рос і шырыўся з кожным днём. У ім прымалі актыўны ўдзел працоўныя ўсіх нацыянальнасцей Далёкага Усхода.

Наша партыя стаяла на чале партызанскага руху. Яна была натхніцелем, правадыром і арганізатарам працоўных у барацьбе за вызваленне нашай радзімы ад інтэрвентаў і белагвардзейцаў, у барацьбе за таржаство дыктатуры пролетарыята. Партызанскія атрады пераможна наступалі па ўсяму Далёкаму Усходу.

Карта імперыялістаў была біта. Англія, Францыя, ЗША і Італія парашылі ўбраць свае войскі з Далёкага Усхода. Толькі японскія інтэрвенты не збіраліся ўходзіць. Яны яшчэ разлічвалі на тое, што їм, нарэшце, удасца дабіцца ажыццяўлення сваіх захватніцкіх мэтаў. Яны працягвалі рыхтаваць новыя правакацыі.

У красавіку 1921 г. сілай японскіх штыкоў быў зроблен контррэволюцыйны пераварот, і ўлада ў Прымор'і перайшла да заядлых белагвардзейцаў братоў Меркулавых. Пачалося збіранне сіл контррэволюцыі.

У лістападзе 1921 года японскія інтэрвенты арганізавалі нават паход на Маскву. Гэта была апошняя авантура японскай ваеншчыны, якая скончылася поўным крахам.

Пад Валачаеўкай і Спаскам японскія самураі і белагвардзейцы былі нагалаву разбіты доблеснымі войскамі Далёкаўсходняй Народна-Рэволюцыйнай Арміі і партызанскімі атрадамі. Разгром ворагаў пад Валачаеўкай і Спаскам прагучэў пераможным рэхам па ўсёй нашай краіне.

І ў рэзультаце гэтага паражэння акупанты 25 кастрычніка 1922 года павінны былі пагрузіцца на параходы і назаўсёды ўйсці з Совецкага Далёкага Усхода.

Так, пачатая працоўнымі Далёкага Усхода, пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, барацьба з захватчыкамі скончылася поўнай перамогай рэволюцыі.

Ваенныя сілы японскага імперыялізма былі выкінуты за межы вялікай соцыялістычнай радзімы.

Дзякуючы клопатам комуністычнай партыі і асабіста таварыша Сталіна, наш Совецкі Далёкі Усход з закінутай ускраіны рускага царызма ператворан у квітнеючы магутны край. Народы гэтага багацейшага кутка нашай радзімы, разам з усімі народамі СССР, прышлі да заможнага шчаслівага жыцця, прышлі да соцыялізма.

Нашы поспехі мазоляць вочы японскім фашыстам. Яны ўзмоцнена рыхтуюць новы напад на нас, пасылаюць да нас сваіх шпіёнаў і лазутчыкаў, скарыстоўваюць адкіды чалавецтва з трацкісцка-бухарынскай банды. Але няхай памятаюць паны самураі павучальныя ўрокі грамадзянскай вайны! Няхай памятаюць, што нашы граніцы на моцным замку, што магутная, аснашчоная перадавой тэхнікай Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот пільна ахоўваюць далёкаўсходнія рубяжы вялікай Совецкай краіны.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ У КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

ХАНЬКОУ, 8 лютага. (БЕЛТА). На паўднёвым участку чыгункі Цяньцзінь-Пукоу, у правінцыі Аньхуэй, 7 лютага японцы не раз прабавалі пераправіцца на лодках на паўночны бераг ракі Хуанхэ, але былі адбіты і панеслі вялікія страты.

Пацвярджаюцца весткі аб узяцці кітайскімі войскамі Юйхана, што за 25 кіламетраў на паўночны захад ад Ханчжоу.

У ПАУДНЁВЫМ КІТАІ

ЛОНДАН, 8 лютага. (БЕЛТА). Па паведамленню агенцтва Рэйтэр, за апошнія дні горад Амой некалькі раз падвергся паветранай бамбардыроўцы японскай авіяцыі. У час налёту 3 і 4 лютага сярод жыхароў было забіта 40 чалавек і шмат ранена. 4 лютага два японскія ваенныя караблі бамбардыравалі фарты Амоя і радыёстанцыю. Пасля абстрэлу з фартоў яны вымушаны былі адыйсці.

8 лютага мясцовыя ўлады Амоя атрымалі ўльтыматум ад камандвання японскага ваеннага флота, блакіруючага порт. Ва ўльтыматуме гаворыцца, што, калі горад не будзе здан японцам на працягу бліжэйшых дзён, ён будзе разбуран паветранай бамбардыроўкай.

* * *

ЛОНДАН, 8 лютага. (БЕЛТА). Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр паведамляе, што горад Чукчау, які знаходзіцца ў дэльце ракі Жамчужнай, у рэзультаце бамбардыроўкі японскай марской авіяцыяй, амаль поўнасцю разбуран.

У ПАУНОЧНЫМ КІТАІ

ЛОНДАН, 9 лютага. (БЕЛТА). Шанхайскі карэспандэнт агенцтва Брытыш Юнайтэд Прэс паведамляе, што ў правінцыі Шаньсі часці 8-й народна-рэвалюцыйнай арміі Кітая абкружылі горад Юаньпін — на чыгунцы Датун-Пучжоу, на поўнач ад Тайюані. Каля подступаў да горада адбываюцца баі. У горадзе — 20 тысяч японскіх салдат.

НОВЫ ЗАКОНАПРАЕКТ АБ ВЫБАРАХ У МУНІЦЫПАЛІТЭТЫ ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 8 лютага. (БЕЛТА). Урад апублікаваў нядаўна праект новага закона аб выбарах у муніцыпалітэты (гарадскія самакіраўніцтвы) Варшавы, Лодзі, Пазнані, Кракава і Львова. Законапраект, захоўваючы бачнасць усеагульных выбараў, фактычна забяспечвае большасць кандыдатам урадавых арганізацый і прамысловых карпарацый.

Апазіцыйныя левыя партыі расцанілі гэты законапраект як дыверсійны манеўр урада, маючы мэтай паралізаваць рух за сапраўды дэмакратычныя выбары.

6 лютага ў Варшаве адбыўся мітынг пратэсту ППС'аўцаў (партыі польскіх сацыялістаў) супроць законапраекта. Адбыліся сутычкі з паліцыяй.

Трэба адзначыць, што супроць законапраекта выступаюць і права-апазіцыйныя партыі, у прыватнасці, эндэкі (нацыянал-дэмакраты). Яны лічаць законапраект нездавальняючым, бо ён не дае эндэкам магчымасці атрымаць большасць месц у органах самакіраўніцтва.

* * *

ВАРШАВА, 8 лютага. (БЕЛТА). Учора ў Лодзі перад памяшканнем камітэта «зімовай дапамогі» беспрацоўным адбылася бурная дэманстрацыя беспрацоўных.

Дэманстрацыя разагнана паліцыяй.

НОВЫ ВЫБУХ НА ВАЕННЫХ ЗАВОДАХ У СЕНЫ

ЖЭНЕВА, 9 лютага. (БЕЛТА). Газета «Травай» паведамляе з італьянскай граніцы аб узрыве парахавога склада на ваенных заводах у Сены (блізка ад Рыма). Па няпоўных яшчэ даных, у навакольных вёсках налічваецца 218 забітых. Больніца ў горадзе Велетры за адзін вечар прыняла звыш 400 раненых, з якіх многія памерлі на працягу першай-жа ночы.

3 лютага з Мурманска вышаў лёдакольны параход «Таймыр», узяўшы курс на Поўнач да дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс». **На здымку:** «Таймыр» перад адыходам на Поўнач.
(Здымак дастаўлен у Маскву на самалёце лётчыкам т. Опаценка).
Фота Я. Халіпа (спец. кар. СФ на «Таймыры»).

У ЛАГЕРЫ ПАПАНІНА

Восьмыя суткі жывуць на адломку крыгі ў Грэнландскім моры адважныя зімоўшчыкі станцыі «Паўночны полюс». Мужнасць, прысутнасць духу, спакой не пакідаюць слаўных совецкіх смельчакоў.

Учора зноў ва ўрочны час рацыя Эрнста Крэнкеля перадала зводкі аб тэмпературы паветра, воблачнасці, сіле і напрамку ветру. Метэаралогі ўсіх краін занеслі гэтыя весткі на свае сінаптычныя карты.

ДА ДРЭЙФУЮЧАЙ КРЫГІ
ПАХОД «ТАЙМЫРА»

«ТАЙМЫР», 9 лютага. (БЕЛТА). Трымаем курс на Грэнландскае мора. Прайшлі ўжо пяты градус заходняй даўгаты. Пры святле пражэктараў ідзем поўным ходам праз суцэльны блінчаты лёд.

Сёння ўстанавілі сувязь з «Мурманцам».

Кіраўнік экспедыцыі на «Таймыры» ОСТАЛЬЦЭЎ.

ПЕРАД ВЫХАДАМ «ЕРМАКА»

КРАНШТАТ, 8 лютага. У горадзе вялікі дзень. Заканчваецца рамонт «Ермака». Каманда ледакола ў асноўным складаецца з старых, вопытных у палярных плаваннях, маракоў. Памочнік капітана т. Ветраў ужо некалькі год плавае разам з тав. Варонінам. Другім памочнікам едзе ордэнаносец Маркаў. Усяго ў камандзе ледакола 129 чалавек.

ДРЭЙФ ЛЕДАКОЛАЎ ВЫСОКАШЫРОТНАЙ ЭКСПЕДЫЦЫІ

— Ледаколы «Садко», «Малыгин» і «Седов», — паведамляе начальнік высокашыротнай экспедыцыі праф. Самайловіч, — прадаўжаюць дрэйфаваць на паўночны захад з хуткасцю, прыкладна, у 5,5 клм. за суткі. Дуе паўднёвы вецер сілай у 1 бал. Мароз — 28,5 градусаў.

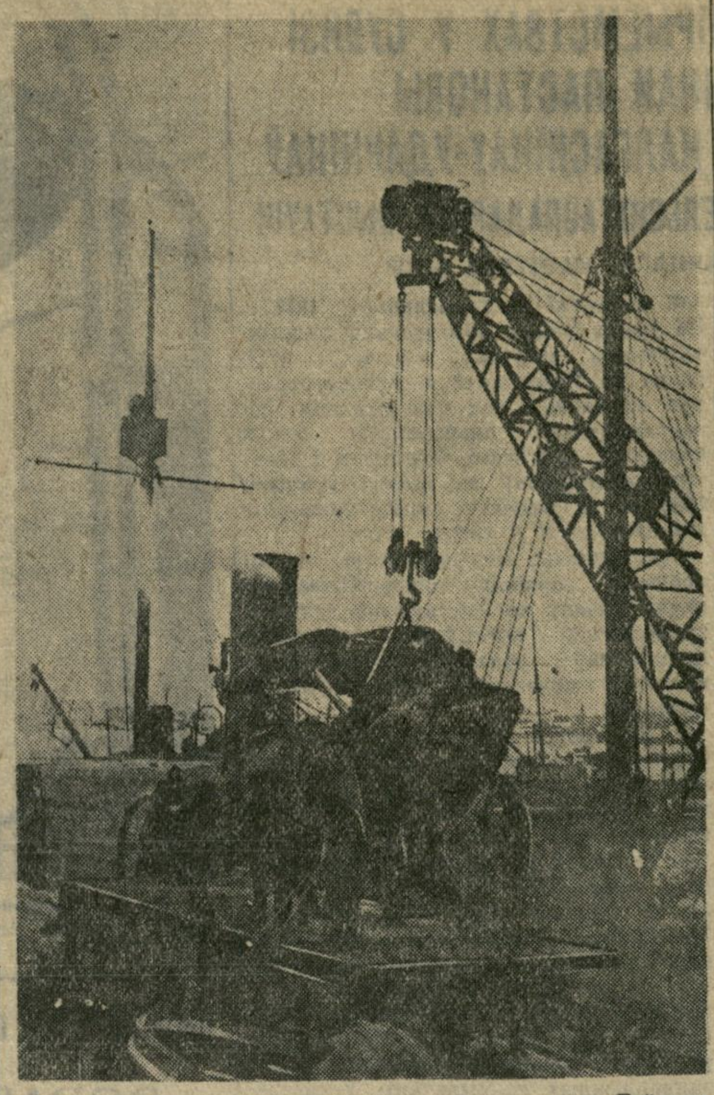

3 лютага з Мурманска вышаў лёдакольны параход «Таймыр», узяўшы курс на Поўнач да дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс». **На здымку:** пагрузка самалёта «Н-222» на «Таймыр».
(Здымак дастаўлен у Маскву на самалёце лётчыкам т. Опаценка).
Фота Я. Халіпа (спец. кар. СФ на «Таймыры»).

РЭНТГЕНАЎСКІЯ ПРАМЕННІ

(ДА 15-ГОДДЗЯ З ДНЯ СМЕРЦІ РЭНТГЕНА)

15 год таму назад, 10 лютага 1923 года, памёр Вільгельм Канрад Рэнтген — вучоны, з імем якога звязана адно з найвялікшых навуковых адкрыццяў канца мінулага стагоддзя.

У 1895 годзе Рэнтген адкрыў прамені, якія пранікаюць праз матэрыі, непразрыстыя для праменняў звычайнага святла.

Рэнтген у першых сваіх вопытах вынайшоў, што новыя прамені не толькі пранікаюць праз чорную паперу, але і праз значна больш салідныя перашкоды: дрэва, тоўсты картон і т. п. Аказалася, што гэтыя нябачныя вокам прамені дзейнічаюць на фатаграфічную пласцінку таксама, як праменні сонечнага святла.

Выключна вялікае значэнне адкрыцця Рэнтгена для медыцыны. Крок за крокам рэнтгенаўскі метад даследвання арганізма пры захворваннях тых ці іншых органаў заваяваў шырокае прызнанне і ўсеагульнае ўжыванне.

У сучасны момант рэнтгеналогія стала адной з неабходнейшых медыцынскіх навук. Так, напрыклад, толькі дзякуючы рэнтгенаўскім праменням удаецца своечасова заўважыць такія раннія формы туберкулёза лёгкіх, якія недаступны ніякім іншым метадам даследвання. У руках кваліфікаванага ўрача-рэнтгенолага дыягназ такога, напрыклад, захворвання, як язва страўніка, можа быць пастаўлен амаль са стопрацэнтнай дакладнасцю.

Медыцына не вырашыла да гэтага часу прычыны ўзнікнення адной з самых страшных хвароб чалавечага арганізма — ракавай пухліны. Аднак, рак вылячым пры ўмове, калі хвароба выяўлена своечасова, пакуль ракавая пухліна не запушчана. Толькі ў гэтым выпадку нож хірурга прыносіць вылячэнне і захоўвае жыццё хвораму.

Многія захворванні, наогул невядомыя да адкрыцця рэнтгенаўскіх праменняў, былі ўпершыню заўважаны і вывучаны толькі дзякуючы рэнтгенаўскаму метаду.

Рэнтгенаўскія прамені адыгрываюць роль не толькі ў медыцыне. У прамысловасці рэнтгенаўскія прамені знайшлі велізарнае ўжыванне для даследвання адказных дэталей машын. Ракавіна ў валу аэрапланнага матора, непрыкметная звонку пры аглядзе, пагражае паломкай і катастрофай. Рэнтгенаўскі здымак лёгка выяўляе такую ракавіну або непрыкметную трэшчыну.

Шоў электразваркі лёгка пракантраляваць такім-жа чынам.

Дзякуючы паляпшэнню і павышэнню магутнасці рэнтгенаўскіх апаратаў, не толькі дрэва і картон, але і тоўстыя сталёвыя аркушы могуць быць прасвечваемы рэнтгенаўскімі праменнямі. Мала таго, пры дапамозе асаблівага спосабу (так называемага рэнтгенаўскага спектральнага аналіза), можна вызначыць тонкую будову частак рэчы, размяшчэнне яго атамаў.

У нас у Саюзе медыцынская і тэхнічная рэнтгеналогія атрымала найшырэйшае развіццё. Калі ўзяць толькі галіну прымянення рэнтгенаўскіх праменняў у медыцыне, то нідзе ў капіталістычным свеце няма такой масавай, даступнай рэнтгенаўскай дапамогі, як у нас у Саюзе.

Раней мы ўвозілі рэнтгенаўскія апараты з-за граніцы. Зараз гэтыя апараты выраблае наша магутная соцыялістычная прамысловасць. У СССР выпрацоўваюцца зараз усе віды ўстановак для атрымання рэнтгенаўскіх праменняў: ад магутнага апарата для прасвечвання сталі, да маленькага апарата, змяшчаемага ў чамадане для таго, каб прывезці яго на дом да хворага і зрабіць патрэбны здымак.

Краіна соцыялізма — і толькі яна! — з'яўляецца дастойным і законным наследнікам вялікага адкрыцця Рэнтгена.

Прыват-дацэнт І. ТАГЕР,
вучоны сакратар маскоўскага Цэнтральнага інстытута рэнтгеналогіі і радыёлогіі.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКІ) ФРОНТ

Паводле паведамлення іспанскага міністэрства абароны, 8 лютага рэспубліканскія часці занялі вышыню 1325, на ўсход ад Вальдэкуэнка (16 клм. на захад ад Тэруэля). Днём 8 лютага 5 эскадрылляў рэспубліканскіх знішчальнікаў тры разы рассейвалі кулямётным агнём скапленні мяцежнікаў у зоне Панкруда, Пералес і Альфамбра (на поўнач ад Тэруэля).

ПАУДНЁВЫ ФРОНТ

Як паведамляюць з Барселоны, горныя пазіцыі, занятыя рэспубліканцамі ў часе апошніх баёў пад Грэнадай, ставяць мяцежнікаў, якія займаюць Грэнаду, у затрудняльнае становішча. За два дні баёў мяцежнікі страцілі тут каля 1.500 чалавек забітымі. Камандаванне мяцежнікаў кідае ў бой войскі пад пагрозай расправы. Камандзір аднаго з фашысцкіх батальёнаў, адступіўшых у баі, быў расстрэлян.

* * *

Агенцтва Гавас паведамляе, што, пачынаючы з 13 лютага мінулага года, калі Барселона ў першы раз падверглася бамбардыроўцы фашысцкай авіяцыяй, мяцежнікі 23 разы бамбардыравалі Барселону, скінуўшы ў агульным выніку на горад 528 бомб. Агульная колькасць ахвяр сярод грамадзянскага насельніцтва складае 3467 чалавек, з якіх 998 чалавек забіта. У горадзе разбурана 863 будынкі.

Заява генерала Міяха

БАРСЕЛОНА, 9 лютага. (БЕЛТА). Генерал Міяха, пасля наведвання кіруючых устаноў Барселоны, заявіў у друку, што «вайна выйграецца не толькі на фронце, але і ў тылу, і слабы тыл быў прычынай паражэння Германіі ў сусветнай вайне».

Генерал Міяха з высокай пахвалай адазваўся аб мужнасці насельніцтва Мадрыда, асабліва жанчын, якія стойка пераносяць жахі бамбардыроўкі горада фашыстамі, і выказаў глыбокае задаваленне парадкам і работай абаронных прадпрыемстваў у Барселоне.

НОВЫЯ ЦЭХІ І ПРАДПРЫЕМСТВЫ ПРАМЫСЛОВАЙ КААПЕРАЦЫІ БССР

Беларуская прамысловая кааперацыя з кожным годам пашырае сваю вытворчасць. Будуюцца новыя прадпрыемствы і цэхі, пашыраецца сетка «амерыканак» па рамонту абутку і гатовага адзення, арганізуюцца новыя промыслы. Рад новых цэхаў уступае ў эксплаатацыю ў бягучым годзе. У сакавіку ў Бабруйску пачне працаваць новапабудаваны прадзільны цэх прадзільна-ванчошнай арцелі імя Крупскай, які будзе выпускаць да 250 тон баваўнянай пражы (штучная воўна) у год. Гэта дасць магчымасць наладзіць забеспячэнне сваіх ткацкіх цэхаў уласнай сыравінай. У Магілеве заканчваецца будаўніцтвам чарапічны завод промарцелі «Верны шлях». Магутнасць яго 1.200 тыс. шт. чарапіцы ў год. Ужо ў сезоне 1938 года будзе выпушчана 500 тыс. шт. чарапіцы. Арцель «Картанажнік» у Віцебску будуе цэх па вытворчасці музыкальных інструментаў. Рэканструявана і пашырана гарбарня арцелі «2-я пяцігодка» ў Гомелі. Для яе пабудован новы будынак, устаноўлены станкі па механізацыі гарбарнай вытворчасці. Пабудавана новая сокаварка па выпрацоўцы сокаў для дублення скур. Арцель «Молат» у Гомелі будуе бляшаны цэх па вырабу тавараў шырокага спажывання.

У гэтым-жа годзе арцелі прамысловай кааперацыі будуць будаваць 8 новых цэхаў, у тым ліку па вытворчасці галантарэі, мастацкай вышыўкі, валяльна-войлачных вырабаў, безалкагольных напіткаў, фетру і інш.

Адкрыецца дадаткова 14 «амерыканак» па рамонту абутку і гатовага адзення ў Менску, Гомелі, Віцебску, Магілеве і ў іншых гарадах. Для «амерыканак» будуць пабудаваны новыя культурна абсталяваныя памяшканні.

Прамысловая кааперацыя БССР у бягучым годзе затраціць на капітальнае будаўніцтва 9½ мільёнаў рублёў.

ДЗЕНЬ АБАРОНЫ НА ФАБРЫЦЫ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Да 20-годдзя Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота на швейнай фабрыцы «Сцяг індустрыялізацыі» адбудзецца выпуск новых 150 значкістаў ППХА і 25 варашылаўскіх стралкоў.

14 лютага на фабрыцы намечана правесці дзень абароны. Сотні рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічных работнікаў прымуць удзел у ваенных іграх і спаборніцтвах каманд ППХА. У гэты-ж дзень адбудуцца стралковыя спаборніцтвы паміж лепшымі варашылаўскімі стралкамі.

ЗАКОНЧЫЛАСЯ ЎСЕБЕЛАРУСКАЯ КАЛГАСНАЯ ФІЗКУЛЬТУРНАЯ СПАРТАКІЯДА

Учора ў клубе соўгандальслужачых адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны закрыццю III Усебеларускай фізкультурнай калгаснай спартакіяды па зімовых відах спорту.

Першае месца па лыжах заняў на дыстанцыю 10 і 20 кіламетраў калгаснік калгаса «Ленінскі шлях», Менскага раёна, тав. Кулік. Сярод жанчын на трохкіламетравую дыстанцыю першае месца ўзяла калгасніца калгаса «Большэвік», Лагойскага раёна, тав. Селех. Па каньках на 500 метраў першынства заваявалі тт. Крыцкі (Менскі раён) і Андрэева (Жлобінскі раён).

Лепшыя паказальнікі па стральбе дала каманда калгаснікаў Аршанскага раёна, — яна-ж выйграла ваенізаваную змешаную эстафету са стральбой. Пераможцы спартакіяды прэміраваны.

Шэсць лепшых лыжнікаў і лыжніц і тры канькабежцы пасылаюцца ў Маскву для ўдзелу ва ўсесаюзнай калгаснай фізкультурнай спартакіядзе.

ВАЕНІЗАВАНЫ АЎТАКРОС

У гонар 20-й гадавіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота менскі аўтамотаклуб сумесна з дзяржаўнай аўтаінспекцыяй арганізуе 12 лютага ваенізаваны аўтакрос на 60 кіламетраў.

У кросе прымуць удзел 35 грузавых машын аўтагаспадарак і добраахвотных спартыўных таварыстваў горада.

СХОД АКТЫВА ХАТНІХ ГАСПАДЫНЬ

— **11 лютага** ў 7 гадзін вечара, у Доме партактыва (рог вуліц Карла Маркса і Энгельса) склікаецца гарадскі **сход актыва хатніх гаспадынь** разам з жонкамі компалітсастава Менскага гарнізона, прысвечаны XX гадавіне Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Білеты атрымаць у райкомах КП(б)Б і ў Доме Чырвонай Арміі.

МЕНГАРКОМ КП(б)Б.

ПІЯНІСТ ЯКАЎ ФЛІЕР

(Да яго канцэртаў у Менску)

Якаў Фліер, адзін з буйнейшых піяністаў Совецкага Саюза, упершыню прыязджае ў Менск. Яго прыезд — падзея ў музыкальным жыцці горада.

Якаў Фліер нарадзіўся ў 1912 годзе ў Орэхава-Зуеве. Пяці год пачаў іграць на раялі, васьмі — займацца музыкай з выкладчыкам Корсакавым. У 1923 годзе паступіў на дзіцячае аддзяленне Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі, спачатку ў клас прафесара Пракоф'ева, затым у клас выкладчыка Казлоўскага, у якога займаўся 5 год. У 1930 годзе перайшоў да прафесара К. Н. Ігумнава, па класу якога ў 1934 годзе скончыў Маскоўскую кансерваторыю. Па сканчэнні кансерваторыі Фліер быў прадстаўлен для занясення на мрамарную дошку выдатніка.

Якаў Фліер — член ВЛКСМ. На другім усесаюзным конкурсе музыкантаў-выканаўцаў Фліер атрымаў першую прэмію і быў узнагароджан Наркамасветы РСФСР. Пасля конкурса Фліер прыступіў да шырокай канцэртнай дзейнасці амаль ва ўсіх буйных цэнтрах Совецкага Саюза. На міжнародным конкурсе піяністаў у Вене, у якім прымала ўдзел 130 піяністаў, прадстаўляючых сабой амаль усе краіны свету, Фліер атрымаў першую прэмію. За выключныя поспехі ў галіне музыкальнага мастацтва ён узнагароджан ордэнам «Знак почета». На прадстаячы ў хуткім часе міжнародны конкурс піяністаў у Брусэлі, совецкі ўрад пасылае 6 лепшых маладых піяністаў, сярод іх Я. Фліер.

Асноўнае ў ігры Фліера — гэта зацвярджэнне новага совецкага стыля піянізма — бадзёрасць, жыццёвая сіла і творчая актыўнасць. Характарызуючы выкананне Фліера, трэба перш за ўсё указаць на яркае спалучэнне глыбокай трактоўкі твора і тэхнічнай закончанасці. Стыхійная воля, строгая абдуманасць, востры жалезны рытм, адчуванне перспектывы і музыкальнай формы і разам з тым мяккая лірычнасць, выразнасць фразіроўкі і ўпэўненасць перадачы музыкальнага матэрыялу — вось неадлучныя якасці Фліера.

А. ДЭМБО.

Намеснік адказнага рэдактара
І. М. ОФЕНГЕЙМ.

Беларускі Дзяржаўны Драматычны тэатр
10 лютага Абан. № 113.
«БЕЗ ВІНЫ ВІНАВАТЫЯ»

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
ВАЛАЧАЕЎСКІЯ ДНІ
Пачатак у 5, 7, 9 і 11 г. веч.

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
ЗАПАРОЖАЦ ЗА ДУНАЕМ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ПОЎНАЛЕЦЦЕ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
БЕСПАСАЖНІЦА

Дзіцячы гукавы кінотэатр
БЯЛЕЕ ПАРУС АДЗІНОКІ

Кінотэатр «Навіны дня»
(памяшк. дзіцячага кінотэатра)
1) На совецкай радзіме
2) Сярэбраны дождж
3) Журнал Белдзяржкінохронікі № 1.

ДЛЯ ПАСТАЯННАЙ РАБОТЫ Ў МЕНСКУ І НА ПЕРЫФЕРЫІ
ПАТРАБУЮЦЦА
з вытворчым стажам:
СТАРШЫЯ БУХГАЛТАРЫ,
БУХГАЛТАРЫ-РЭВІЗОРЫ,
БУХГАЛТАРЫ,
БУХГАЛТАР-ФІНАНСІСТ,
ЭКАНАМІСТ-ПЛАНАВІК,
КАРТАТЭТЧЫКІ.
Умовы па згодзе.
Звяртацца па адрасу: Совецкая, 55, тэл. 24-915.

ДРУКАРНІ ГАЗ. «ЗВЯЗДА»
патрэбны
ПАДСОБНЫЯ РАБОЧЫЯ
ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦА.
Звярачацца: Менск, Совецкая 63, ІІ паверх, пакой № 8 з 12 да 14 г.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая 63. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-352, сакратарыята — 25-188, 20-830; аддзелаў: партыйнага — 21-353, совецкага 21-358, сельскагаспадарчага — 21-846, культуры — 21-955, мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189, аддзела пісем — 20-844, 21-399, 21-885, ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556, аб'яў — 21-845.

Уп. галоўлітбела № К—5335. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая 63. Ю., Л., Б.